

Sprawozdanie z działalności

**Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Więcborku
w 2016 r.**

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	5
2.	Realizacja zadań z zakresu pomocy i integracji społecznej	6
2.1	<i>Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy .....</i>	6
2.2	<i>Wybrane świadczenia pomocy społecznej, w tym praca socjalna.....</i>	9
2.3	<i>Pomoc żywnościowa, w tym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2016.....</i>	13
2.4	<i>Działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną.....</i>	14
3.	Prace społecznie użyteczne	17
4.	Mieszkalnictwo wspierane - Mieszkania Chronione	18
5.	Ośrodki wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18
5.1	<i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku.....</i>	18
5.2	<i>Klub Samopomocy DOMEK w Więcborku .....</i>	19
6.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016	20
6.1	<i>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .....</i>	21
7.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2012-2016	22
7.1	<i>Zespół Interdyscyplinarny .....</i>	23
7.2	<i>Punkt Interwencji Kryzysowej .....</i>	24
8.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017	25
8.1	<i>System wsparcia rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.....</i>	25
8.2	<i>Świetlica Środowiskowa UŚMIECH .....</i>	26
9.	Świadczenia rodzinne, zasiłek dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych oraz świadczenie wychowawcze.....	28
10.	Organizacja pracy i kadra	30
10.1	<i>Organizacja pracy.....</i>	30
10.2	<i>Zasoby kadrowe .....</i>	32
10.3	<i>Budżet MGOPS .....</i>	32
10.4	<i>Postępowania w ramach ustawy PZP .....</i>	33
10.5	<i>Skargi i wnioski.....</i>	34
10.6	<i>Kontrole.....</i>	34
11.	Potrzeby i plany w zakresie świadczenia pomocy na rzecz mieszkańców gminy na rok 2017	34
11.1	<i>Potrzeby na rok 2017 .....</i>	34
11.2	<i>Plany na rok 2017.....</i>	36
12.	Załączniki	37
12.1	<i>Wykonanie budżetu MGOPS w Więcborku w roku 2016 .....</i>	38

Spis tabel

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2015-2016	6
Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2015 - 2016	7
Tabela 3, Typy rodzin objętych pomocą, w ramach ups w 2015-2016.....	8
Tabela 4, Świadczenia udzielane w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2016 r.....	9
Tabela 5, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w dps, w latach 2013 – 2016.....	11
Tabela 6, Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2016 r.	12
Tabela 7, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2016 r.....	13
Tabela 8, Miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych i ich rodzaj.....	17
Tabela 9, Wydatki na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy w 2016 r.	28
Tabela 10, Wydatki na zasiłek dla opiekuna oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna w 2016 r.	29
Tabela 11, Dynamika wzrostu wydatków MGOPS w latach 2015 – 2016.....	32
Tabela 12, Źródła finansowania zadań realizowanych przez MGOPS w 2016 r.....	33

Spis wykresów

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2016 r.	8
--	---

1. WPROWADZENIE

MGOPS w Więcborku jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na poziomie gminy. Jest głównym inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Niniejszy dokument obrazuje ogrom zadań i działań realizowanych w 2016 roku na szeroko pojętym polu pomocy społecznej i integracji. Za nami kolejny rok zmian w ustawie o pomocy społecznej, w szczególności w zakresie bezdomności oraz łączenia różnorodnych podmiotów pomocowych w jedną jednostkę w celu zapewnienia lepszej organizacji pracy jak i wyższej jakości świadczonych usług.

Z perspektywy czasu można jednoznacznie stwierdzić, iż **Rządowy program Rodzina 500 Plus** który ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych, a realizacją którego zajął się tutaj ośrodek zdominował organizację pracy w 2016 r.. W celu ułatwienia dostępu osobom zainteresowanym do pobrania druków wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i pozyskania informacji w tym zakresie, w kwietniu 2016 r. tutaj ośrodek zmienił organizację pracy – uruchamiając punkt obsługi klienta w dotychczasowej sali szkoleniowej, co znacznie poprawiło jakość realizacji zadania.

W 2016 r. ośrodek skutecznie i konsekwentnie dążył do zrealizowania zadań wynikających ze **Strategii Rozwoju Obszaru Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego**. W październiku 2016 roku złożono wniosek aplikacyjny będący odpowiedzią na ogłoszony konkurs w ramach wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego dla Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne w ramach polityki terytorialnej. Z inicjatywy władz samorządowych powstał również projekt na przebudowę, rozbudowę oraz zmianę sposobu użytkowania budynku gospodarczego na **Klub samopomocy mieszkańców gminy Więcbork** oraz pomieszczeń socjalnych wraz z budową parkingu, co w sytuacji pozyskania dostępnych środków z UE poprawi jakość usług świadczonych na rzecz seniorów i ich opiekunów.

Podjęto również współpracę partnerską w celu realizacji kilku przedsięwzięć współfinansowanych ze środków unijnych, tj. z **Fundacją Partycypacji Społecznej w Łobżenicy** (w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej) oraz z **firmą Pallmed, Sp.z o.o. w Bydgoszczy** (w zakresie wsparcia osób w otępieniach).

To kolejny rok wzmożonej, intensywnej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku. Ogrom odpowiedzialnych i niełatwych zadań – rzetelnie i sumiennie zrealizowanych.

Wspólnie możemy wiele lokalnie dokonać a przede wszystkim mamy siłę zmieniać rzeczywistość – o czym przekonaaliśmy się w trakcie kolejnego roku działalności Ośrodka.

Dziękujemy wszystkim naszym sprzymierzeńcom – w szczególności władzom samorządowym gminy Więcbork a także pracownikom Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, którzy służyli dobrą radą, wsparciem i motywacją do dalszej, intensywnej pracy.

**Dyrekcja, kierownicy jednostek podległych, kierownicy działów i pracownicy
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku**

2. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

2.1 CHARAKTERYSTYKA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY

Pomoc społeczna ma wspomagać osoby i rodziny w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie mogą sobie one poradzić same, tzn. przy wykorzystaniu posiadanych przez siebie zasobów. Zasobów tych nie należy interpretować wyłącznie w kategoriach finansowych. Zasobem takim może bowiem być posiadany majątek rzeczowy, nieruchomości, wykształcenie, kwalifikacje itp.

Świadczenia finansowe są przyznawane na podstawie spełnienia dwóch kryteriów. Pierwszym jest kryterium dochodowe (popularnie zwane progiem wejścia do systemu pomocy społecznej); drugim zaś jest wystąpienie w odniesieniu do osoby lub rodziny jednego z ryzyk socjalnych (problem socjalny), wymienionych w ustawie o pomocy społecznej. Oba kryteria muszą być spełnione jednocześnie. Oczywiście, ustawa zapewnia również możliwość ubiegania się o wsparcie rodzinom i osobom, których dochód przekracza omawiane kryteria.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają **kryteriów dochodowych** ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej obowiązujących w wysokościach od 1 października 2015 r., tj. dla osoby samotnie gospodarującej - **634 zł**, dla osoby w rodzinie - **514 zł**.

Liczba środowisk objętych świadczeniami pomocy społecznej (*pieniężnymi i niepieniężnymi, z wyłączeniem pracy socjalnej*) na terenie gminy Więcbork w **2016 roku liczyła 473 rodzin**. W stosunku do roku 2015 nastąpił **spadek o 38 rodziny objęte pomocą**, wskaźnik osób korzystających z pomocy kształtuje się na poziomie ok.9% mieszkańców gminy (2015: ok.11%), natomiast w przypadku rodzin objętych tylko pracą socjalną nastąpił duży wzrost rodzin (o 92 rodziny).

Tabela 1, Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach ups, w okresie 2015-2016

	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach		% mieszkańców gminy korzys. z pomocy	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną	592	646	1 569	1 615	11,85	12,04
Liczba osób/rodzin objętych <u>tylko</u> pracą socjalną	81	173	189	399	-	-
Liczba osób/rodzin objętych pomocą - ogółem	511	473	1 380	1 221	10,42	9,10
w tym świadczenia pieniężne	368	343	1 031	865	-	-
w tym świadczenia niepieniężne	315	281	921	805	-	-
Świad. przyznane w ramach zad. zlec. gminie	17	18	59	66	-	-
Świad. przyznane w ramach zad. włas. gminy	505	466	1 359	1 195	-	-

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2015– 2016

Liczba rodzin korzystających z różnorodnych świadczeń nadal **maleje, jednak każda z tych rodzin boryka się od lat z wieloma trudnościami, które nakładają się na siebie nawzajem, zwiększając złożoność i komplikując życie codzienne**. Mniejsza liczba klientów nie oznacza mniej pracy dla pracownika socjalnego, wzrasta liczba rodzin, które objęte są tylko pracą socjalną (o 47% w stosunku do 2015 r.). Nadmienia się, iż 83% rodzin trwale korzysta ze świadczeń tj. ponad 3 lata, co w konsekwencji prowadzi do powszechnego już zjawiska „wyczonej bezradności”, tzw. „dziedziczenia biedy” czy do powszechnego już wielopokoleniowego korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Działania instytucji pomocy społecznej nie mogą mieć charakteru instytucji zajmującej się obsługą klientów, ich rejestracją i wypłatą zasiłków socjalnych. Ważne jest aby w jak największym stopniu uzależniać wypłatę zasiłków od świadczeń zwrotnych, od aktywności klienta. Ich wielkość powinna sprzyjać zwiększonej aktywności na rynku pracy i zachęcać do włączenia społecznego.

Tabela 2, Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach ups w okresie 2015 - 2016

Powód trudnej sytuacji życiowej		2015		2016		Różnica liczby rodzin w stos. do 2015r.
		Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	
Liczba rodzin - ogółem		511	100	473	100	- 38
Ubóstwo		297	58	273	58	- 24
GRUPY PROBLEMÓW						
BRAK PRACY	Bezrobocie	277	54	231	49	- 46
ZDROWOTNE	Niepełnosprawność	286	56	267	57	- 19
	Długotrwała lub ciężka choroba	361	71	345	73	- 16
RODZINNE	Potrzeba ochrona macierzyńs.	36	7	20	4	- 16
	w tym: <i>wielodzietności</i>	11	31	0	-	- 11
	Bezradność w sprawach opiekun.-wychowa.	119	23	106	22	- 13
	w tym:	58	49	51	11	- 7
	<i>Rodziny niepełne</i>	53	45	45	10	- 8
	<i>Rodziny wielodzietne</i>	20	4	21	4	+ 1
SPOŁECZNE	Przemoc w rodzinie	20	4	21	4	+ 1
	Bezdomność	3	1	4	1	+ 1
	Alkoholizm	95	19	86	19	- 9
	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	1	0	4	1	+ 3
POZOSTAŁE	Zdarzenie losowe	6	1	2	0	- 4
	Sytuacja kryzysowa	4	1	5	1	- 1

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2015– 2016

Biorąc pod uwagę strukturę klientów MGOPS Więcbork, obserwowane w 2016 roku tendencje są analogiczne w porównaniu do roku poprzedzającego. Nadal dominującym czynnikiem przyznawania świadczeń są **przyczyny zdrowotne. Długotrwała choroba (73%)** oraz **niepełnosprawność (56%)** to problemy na przezwyciężenie, których w większości przypadków rodziny nie mają znaczącego wpływu. Osoby dotknięte poważnymi chorobami oraz niepełnosprawnością mają bardzo ograniczone możliwości zarobkowania na obecnym rynku pracy. Najczęściej korzystają ze wsparcia niepieniężnego, tj. z usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania i/lub posiłków w punkcie restauracyjnym.

W większości gospodarstw o dochodach poniżej kryterium dochodowego (58% ogółu rodzin korzystających z pomocy), powodem a zarazem przyczyną ubóstwa jest **bezrobocie (49%)**. Wg danych PUP Sępólno Kr. stopa bezrobocia na XII.2015 na terenie powiatu sępoleńskiego **wynosiła 19,3%**, natomiast na XII.2016 spadła do **17,5 punktu procentowego**.

Należy pamiętać, że zjawisko bezrobocia nie pozostaje samodzielne, wręcz generuje wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych. Niepokój budzi **pokoleniowe bezrobocie**. Wzorzec bierności zawodowej przekazywany młodym ludziom prowadzi do poważnych konsekwencji, w tym braku motywacji i poważnych trudności w uzyskaniu kwalifikacji w toku nauki szkolnej, a po zakończeniu edukacji braku potencjału do poszukiwania zatrudnienia. Często młodzi ludzie nie widząc perspektyw przerywają naukę, a tym samym znacząco obniżają swoją pozycję na rynku pracy. Zauważyć należy, iż są rodziny, w których rodzice nigdy nie pracowali, a dzieci nie znają innego modelu życia.

Dlatego tak ważna jest aktywność służb socjalnych, podejmujących szereg działań aktywizujących zawodowo klienta oraz współpraca z instytucjami i podmiotami realizującymi zadania w tym zakresie.

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, dotyka również znacznego odsetka badanej populacji (22%), problem zauważalny jest u prawie połowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy (47%). Ważnym elementem pracy na rzecz tej grupy jest możliwość obejmowania rodzin dodatkową usługą jaką było wsparcie „asystenta rodziny”. Niepokojącym zjawiskiem jest znaczny odsetek rodzin (18%), gdzie przyczyną kryzysu jest **uzależnienie od alkoholu**, 53% rodzin to osoby samotne (w tym samotni mężczyźni stanowią aż 85% ogółu osób samotnych).

Na szczególną uwagę zasługują środowiska uwikłane w **przemoc w rodzinie** (problem ten zdiagnozowano u 21 rodzin korzystających ze świadczeń ups). Tendencja wzrostowa utrzymuje się od kilku lat i jest pochodną zmiany świadomości społecznej w tym zakresie. Rodziny przekraczają barierę strachu i wstydu przed ujawnieniem problemu, a powierzenie samorządom zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie powoduje angażowanie wielu służb pomocowych i ich sprawniejsze działanie. Sprawcy przemocy coraz rzadziej pozostają bezkarnymi, a ofiary mają dużo większą szansę na pomoc w przerwaniu aktów przemocy.

Tabela 3, Typy rodzin objętych pomocą, w ramach ups w 2015-2016

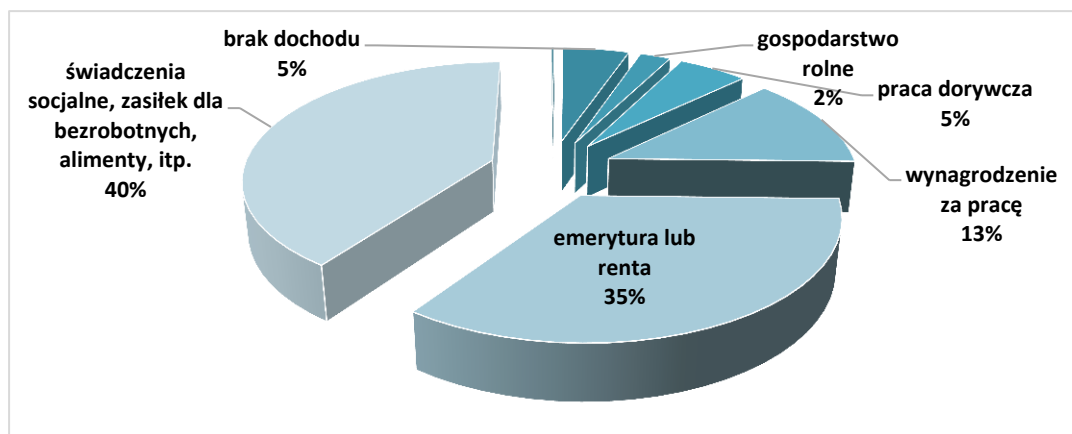
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	Ogółem	% ogółu	Ogółem	% ogółu
RODZINY OGÓŁEM, w tym:	592	100	646	100
osoby samotne	215	36,32	254	39,32
rodziny z dziećmi	235	39,70	227	35,14
w tym: rodziny niepełne	75	31,91	58	25,55
emeryci i renciści	167	28,21	166	25,70
w tym: osoby samotne	87	52,10	84	50,60

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2015-2016

Jak wynika z powyższej tabeli wśród 646 rodzin korzystających w 2016 roku z różnorodnych świadczeń pomocy społecznej (w tym również korzystających **tylko** z pracy socjalnej) aż **39% to osoby samotne** z czego aż 40% to osoby starsze, ze względu na swą specyfikę korzystają z pomocy społecznej częściej niż rodziny wieloosobowe.

Rodziny emerytów i rencistów stanowią aż 26% ogółu rodzin korzystających z pomocy, gdzie ponad połowa to gospodarstwa samotne. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną niezmiennie, od wielu lat dużą grupę stanowią **rodziny z dziećmi** (35% ogółu rodzin). W ramach tej populacji najczęściej było rodzin z jednym lub dwojgiem dzieci (ponad 70%). Rodziny niepełne stanowiły aż 25% ogółu rodzin z dziećmi.

Wykres 1, Główne źródło dochodu rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zgromadzonych w POMOST STD w 2016

Analizując powyższy wykres, uwidacznia się niewielka aktywności zawodowa beneficjentów, dla których głównym źródłem utrzymania **stanowią różnorodne świadczenia socjalne** (np. świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny, stypendia za odbywanie stażu, zasiłki dla bezrobotnych, dodatki mieszkaniowe, alimenty). Drugą grupę co do wielkości (**35%**) **stanowią rodziny gdzie podstawowym źródłem utrzymania są renty lub emerytury**, czyli również świadczenia wypłacane z systemu zabezpieczenia społecznego. Wśród 473 rodzin korzystających z pomocy, **tylko dla 13% wynagrodzenie stanowi główne źródło dochodu.**, natomiast **5% rodzin nie posiada w ogóle własnego dochodu** (utrzymują się **tylko i wyłącznie** z pomocy finansowej tut. ośrodka).

2.2. WYBRANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ, W TYM PRACA SOCJALNA

System pomocy społecznej przewiduje dwa rodzaje świadczeń: **pieniężne i niepieniężne**. Wśród pierwszych popularnie wymienia się trzy świadczenia zasiłkowe – **zasiłek stały, okresowy oraz zasiłek celowy**. Świadczenia niepieniężne są na ogół utożsamiane z **usługami** oraz **świadczeniami o charakterze rzeczowym czy instytucjonalnym**. Nadal dominują świadczenia pieniężne, jednak relacje i tendencje w poszczególnych formach świadczeń są zróżnicowane.

Tabela 4, Świadczenia udzielane w ramach ustawy o pomocy społecznej w 2016 r.

Lp	Formy pomocy	2016			Kwota świadczeń w zł w 2015	Dynamika wzrostu/spadku w stosunku do 2015 roku
		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł		
1	2	3	4	5	6	7
ŚWIADCZENIA FINANSOWE						
1	ZASIŁKI OKRESOWE	183	1 256	459 126	512 102	-10%
2	ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE <i>ogółem, w tym:</i>	323	x	228 220	249 672	-9%
2a	<i>Zasiłek celowy</i>	137	x	43 738	52 900	-17%
2b	<i>Zasiłki celowe w ramach programu państwa w zakresie dożywiania</i>	248	x	168 900	176 000	-4%
2c	<i>Specjalny zasiłek celowy</i>	55	x	23 562	20 772	+13%
3	ZASIŁKI STAŁE	62	631	273 388	256 499	+7%
ŚWIADCZENIA NIEFINANSOWE						
1	USŁUGI OPIEKUŃCZE <i>świadczone w miejscu zamieszkania</i>	65	22 050	628 151	618 738	-2%
2	ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DPS	16	171	426 266	389 236	+10%
3	POSIŁEK <i>ogółem, w tym:</i>	335	59 304	287 566	313 901	-8%
3a	<i>dla dzieci</i>	215	28 928	133 561	168 324	-21%
3b	<i>dla osób z dochodem powyżej 150% kryterium (poza programem)</i>	90	15 251	73 528	71 696	+3%
4	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE <i>dla osób z zaburzeniami psychicznymi</i>	21	1 224	73 270	39 946	+83%
5	SPRAWIENIE POGRZEBU	1	1	2 768	0	+100%
6	SCHRONIENIE	2	122	4 418	1 289	+343%
7	POBYT W MIESZKANIU CHRONIONYM	2	x	3 186	8 080	-61%

Źródło: analiza własna na podstawie wykonania księgowego

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika, iż **ZASIŁEK OKRESOWY** nadal jest świadczeniem finansowym o największym rozmiarze pod względem wielkości środków finansowych przekazywanych na realizację (**2016 wydatkowano 459 126 zł**), korzystały z niego **183 osoby (2015: 209 osób)**, żyjących w 180 rodzinach (tj. 39% ogółu rodzin korzystających z pomocy). Świadczenie to w zdecydowanej większości przypadków było przyznawane z tytułu **bezrobocia** (94% ogółu rodzin).

Drugą co do rozmiaru pomocy finansowej w roku 2016 był **ZASIŁEK CELOWY**, przeznaczony głównie na dofinansowanie do zakupu opału; bieżących kosztów mediów; zakupu środków czystości; leków/kosztów leczenia. Omawianą pomoc otrzymało **137 rodzin**, na łączną kwotę **43 738 zł**. Na specjalne zasiłki celowe wydatkowano łącznie kwotę **23 562 zł**, pomoc tę otrzymało 54 rodziny.

W roku 2016 **ZASIŁEK CELOWY** przyznawano również na zakup żywności, w ramach wieloletniego **PROGRAMU POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA**. Wydatki na ten cel (168 900zł) stanowią 70% całości kosztów zasiłków celowych. Program, oprócz wypłaty zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w celu jego przygotowania, przewidywał również realizację pomocy w formie **POSIŁKÓW**. łącznie Programem ogółem objętych zostało **840 osób** (2015: 975), z czego:

- **700 osób** (241 rodzin) skorzystało ze świadczenia pieniężnego w postaci **zasiłku celowego** na zakup żywności, na łączną kwotę **168 900 zł**;
- **278 osób** (166 rodzin) skorzystały z **posiłku**, na łączną kwotę **204 915 zł**.

łączne koszty realizacji zadania wyniosły **373 815 zł**, z czego 108 600 zł stanowią środki z budżetu gminy (≈29%) natomiast 265 215 zł – środki z budżet państwa (≈71%).

Dodatkowo, poza omawianym programem **90 osób** (2015: 68 osób) skorzystało z **POSIŁKÓW**, finansowanych bezpośrednio ze środków własnych gminy Więcbork. Były to osoby nie spełniające kryterium ustawowego obowiązującego w ramach programu (ponad 150% obowiązującego kryterium), w omawianej grupie znaleźli się przede wszystkim uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku, osoby starsze, długotrwale chore, niepełnosprawne. łączny koszt realizacji świadczenia wyniósł **73 528 zł** (analogicznie wydatkowano w **2015: 71 696 zł**; w **2014: 50 892 zł**).

Wśród świadczeń pieniężnych znajduje się również **ZASIŁEK STAŁY**, wspierający osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. Omawianą pomoc otrzymało **62 osoby** (2015: 75 osób) na łączną kwotę **273 388 zł** (nastąpił wzrost wydatków o 7% w stosunku do 2015 r.).

Najbardziej kosztową usługą kierowaną do osób wymagających pomocy w miejscu ich zamieszkania jest **USŁUGA OPIEKUŃCZA**. Usługi wykonuje **15 opiekunek – pracowników tut. ośrodka**.

W 2016 r. usługami objęto **65 osób** (2015: 70 osób), z czego:

- **88%** ogółu osób to osoby samotnie gospodarujące;
- **82%** ogółu osób jest w wieku powyżej 70 lat;
- **80%** ogółu osób to kobiety;
- **34%** ogółu osób zamieszkuje na wsi (pracownicy obsługują mieszkańców 10 wsi: Dalkowo, Frydrychowo, Lubcza, Pęperzyn, Runowo Krajeńskie, Suchorączek, Sypniewo, Witunia, Zakrzewek i Zgniłka). MGOPS refunduje **6 opiekunkom** koszty używania prywatnego samochodu, w ramach ryczałtu pieniężnego. Przyznane ryczałty nie pokrywają rzeczywistych potrzeb.

Na rzecz usługobiorców zabezpieczono **24 650 godzin usług** (średnia ilość godzin dziennie na 1 osobę nadal wynosi 1,5h), z różnorodnych powodów zwieszenia realizacji usług (np. pobyty w szpitalu, wyjazdy do rodziny, nieobecności opiekunek) zrealizowano **22 050 godzin**, tj. o 10,5% mniej niż zaplanowano. Na ten cel z budżetu wydatkowano **628 151 zł** (tj. wynagrodzenia opiekunek, pochodne od wynagrodzeń, odpis na ZFŚS, środki BHP, badania BHP, podróże służbowe).

Pełen koszt 1 godziny usługi od dnia 1.08.2016 r. **wynosi 19,63 zł**, do tego dnia obowiązywała stawka **20,48 zł**. Pobrana odpłatność za świadczone usługi **wyniosła 63 389 zł (2015: 76 022 zł)**, co stanowi **tylko 10,09% ogółu wydatków** (2015: 12,29%).

Kolejnym, bardzo ważnym świadczeniem, ze względu na jego specyficzny charakter, jest **SPECJALISTYCZNA USŁUGA OPIEKUŃCZA DLA OSÓB ZABURZONYCH PSYCHICZNIE**, realizowana jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej (środki finansowe na realizację tego zadania pochodzą w 100% z budżetu państwa). Usługi świadczyło 4 specjalistów: *1 pedagog, 1 psycholog, 1 terapeuta zajęciowy i 1 logopeda*.

W 2016 r. usługami objęto **18 osób** (w tym 11 dzieci), średni koszt 1 godziny usług opiekuńczych wyniósł 60 zł), w ramach posiadanych środków zakupiono również konieczne materiały edukacyjne i dydaktyczne. Zapotrzebowanie na usługi systematycznie wzrasta, stąd też rozmiar realizacji usługi zwiększono w stosunku do 2015 roku **aż o 83%**. Łącznie w 2016 r. wydatkowano na ten cel **73 270 zł**.

Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin nadal sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do różnych form instytucjonalnych, z tego też powodu **SKIEROWANIE I OPŁACANIE POBYTU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ** systematycznie zwiększa poziom wydatków jaki ponosi gmina na ten cel.

W roku 2016 złożono **3 wnioski** o umieszczenie w domach pomocy społecznej, z czego 2 osoby zostały skierowane i umieszczone w dps, natomiast 1 osoba zrezygnowała z umieszczenia w domu.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej przebywało łącznie **16 mieszkańców gminy**. Opłata w tym zakresie wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i gminę – w 14 przypadkach;
- mieszkańca domu, gminę i rodzinę – w 2 przypadkach.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę **426 266 zł**, natomiast kwotę **3 100 zł** wniosła rodzina.

Tabela 5, Analiza kosztów partycypacji gminy w kosztach pobytu osób zamieszkujących w dps, w latach 2013 – 2016

Wyszczególnienie	Lata			
	2013	2014	2015	2016
Osoby które zamieszkiwały w dps	17	15	17	16
Średnia liczba miesięcy zamieszkiwania osób w dps	10	10	10	11
Koszt poniesiony z budżetu MGOPS (w zł)	348 150	338 388	398 236	426 266

Źródło: analiza własna na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2013 - 2016 r.

OPS realizuje również zadanie zlecone gminie na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych polegające na wydawaniu decyzji **POTWIERDZAJĄCYCH PRAWO DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ**, dla osób które nie posiadają żadnego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego a spełniają kryterium dochodowe. W 2016 roku takie prawo otrzymało **12 osób** przez okres max 90 dni (2015: 8 osób).

W 2016 r. gmina Więcbork nadal wypłacała **WYNAGRODZENIE ZA SPRAWOWANIE KURATELI** nad dwoma częściowo ubezwłasnowolnionym mieszkańcem gminy (obowiązek nałożony postanowieniem Sądu Rejonowego w Tucholi z dnia 8 kwietnia 2013 r.). Wynagrodzenie w 2016 r. wynosiło **łącznie 2 400 zł, tj. 200 zł miesięcznie**. Koszty wynagrodzenia są zadaniem gminy finansowanym z budżetu gminy.

Wśród najważniejszych zadań pracowników socjalnych znajduje się **PRACA SOCJALNA**, która obecnie nabiera po raz kolejny nowego znaczenia, będąc podstawowym i najważniejszym instrumentem oddziaływania pracownika socjalnego na osobę znajdującą się w trudnej sytuacji, z którą nie potrafi sobie poradzić, a która stanowi podstawową barierę uniemożliwiającą pełne, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. W 2016 r. pracą socjalną objęte **zostały 646 rodziny** (2015: 592 rodziny), **w tym 173 rodziny** nie uzyskało innego świadczenia oprócz pracy socjalnej (2015: 81 rodzin).

Tabela 6. Najważniejsze i najczęściej występujące formy pracy socjalnej zrealizowanej w 2016 r.

L.p	Wyszczególnienie	Ilość rodzin	% udziału
1.	Rozmowy wspierające i motywujące	646	100
2.	Informowanie o przysługujących ulgach, uprawnieniach	618	96
3.	Pomoc w załatwieniu odzieży, opału i żywności (POPŻ)	250	39
4.	Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami (Policja, PUP, PCPR, sąd, PUP)	182	28
5.	Pomoc w uzyskaniu świadczeń (emerytalno-rentowych, rodzinnych, alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego, energetycznego, itp.)	139	21
6.	Organizacja poradnictwa specjalistycznego (w tym w ramach PIK)	108	17
7.	Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Więcborku	89	14
8.	Współpraca za szkołą, pedagogiem szkolnym	68	11
9.	Współpraca z kuratorem sądowym, społecznym	51	8
10.	Pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności/orzeczenia o niepełnospra.	48	7
11.	Zapewnienie dzieciom letniego wypoczynku (bezpłatne kolonie)	7	1

Źródło: analiza własna

Nieskuteczność pomocy społecznej do 2003 roku spowodowała, że wprowadzono nowy instrument, tj. **KONTRAKT SOCJALNY** (dalej: KS), który miał wyeliminować długookresowe uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej. W opinii pracowników socjalnych, KS jest narzędziem trudnym, pracochłonnym, odpowiedzialnym i wymaga znacznego zaangażowania z ich strony. KS to nie lita zadań stojących przez klientem, ale wypracowany plan wspólnych działań klienta i pracownika socjalnego poprzedzony wnikliwą diagnozą, która pozwoli na celne określenie problemów osoby oraz wyznaczenie osiągalnego celu. W okresie sprawozdawczym zawarto **65 KS z 61 osobami**.

Obciążenie obowiązkami służbowymi zatrudnionych pracowników socjalnych (dalej: PS) jest **bardzo duże**. Średnio w 2016 r. na 1 PS, w 6 rejonach opiekuńczych przypadało **108 rodzin**. Przeciążenie pracą nadal PS ma istotny wpływ na rozmiar i skuteczność realizacji pracy socjalnej (w tym również kontraktów socjalnych), ponieważ ogranicza możliwość odpowiedniego współdziałania z beneficjentem i wspierania jego wysiłków.

PS przeprowadzając wywiad nie planuje pomocy na dłuższe okresy np. na kilka miesięcy, lecz wnioskowana przez niego pomoc ma charakter krótkotrwały (najczęściej na 2-3 miesiące). W większości przypadków nadal powoduje to konieczność **comiesięcznego** prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia świadczeń. Postępowanie takie uznać należy za nieracjonalne wykorzystanie czasu pracy przez pracownika. Planując pomoc finansową w dłuższej perspektywie PS mógłby zyskać czas na realizację swoich kluczowych zadań, niezwiązanych z pracą administracyjną – czyli na świadczenie pracy socjalnej.

Tabela 7, Najważniejsze działania administracyjne związane z udzielaniem mieszkańcom gminy pomocy w zakresie ups, podjęte w 2016 r.

L.p	Rodzaj podjętych działań	Ilość spraw
1.	Praca socjalna – ogółem	647
1.1	- Notatki służbowe dokumentujące podjęte przez pracowników socjalnych działania	437
1.2	- Praca socjalną w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty	78
1.3	- Praca socjalna w oparciu o asystenturę rodzin	34
1.4	- Uczestnictwo w rozprawach sądowych	10
1.5	- Interwencje socjalne w stanach nagłych	4
2.	Wnioski o udzielenie pomocy (zarejestrowane w systemie POMOST STD)	1 864
3.	Rodzinne wywiady środowiskowe - ogółem	1 468
3.1	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część IV	1 204
3.2	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część I	210
3.3	- Rodzinny wywiad środowiskowy – część II, III	44
3.4	- Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzone na wniosek Działu Świadczeń Rodzinnych, (od września 2016 r. - cz. VIII, IX)	67
4.	Decyzje administracyjne - ogółem	2 523
4.1	- Decyzje administracyjne zmieniające zakres pomocy	250
4.2	- Decyzje administracyjne odmawiające udzielenia pomocy	140
4.3	- Decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń	31
4.4	- Ilość wystawionych tytułów wykonawczych	6
4.5	- Odwołania od decyzji (w tym 2 odwołania rozpatrzone we własnym zakresie, w przypadku 4 pozostałych – SKO utrzymało w mocy decyzje tut. ośrodka)	5
5.	Zaświadczenia dla świadczeniobiorców do różnych celów	189
6.	Informacje/opinie nt. osoby/rodziny przekazane do różnych podmiotów (instytucji)	152
6.1	- Informacje udzielane na wniosek Policji, Prokuratury, Sądu, Komornika	47
6.2	- Informacje, opinie dot. sytuacji rodzin na wniosek PCPR i placówek opiekuńczo-wychowawczych	57
6.3	- Informacje i opinie na wniosek Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	36
6.4	- Informacje, opinie dot. mieszkańców gminy na wniosek różnych podmiotów (ZUS, UM, ZGK, itp.)	12

Źródło: analiza własna

2.3 POMOC ŻYWNOŚCIOWA, W TYM W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020, PODPROGRAM 2016

W wrześniu 2016 roku po raz kolejny MGOPS w Więcborku przystąpił do realizacji **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (dalej PO PŻ) 2014–2020 – Podprogram 2016, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.**

Caritas
Diecezji
Bydgoskiej

Nadmienia się, iż gmina brała już udział w Podprogramie 2014, jednak ze względów organizacyjnych (brak magazynu) zrezygnowano z przystąpienia do realizacji Podprogramu 2015.

Instytucją Zarządzającą Programem jest MRPiPS, a Instytucją Pośredniczącą Agencja Rynku Rolnego. Produkty dla gminy Więcbork w Podprogramie 2016

– przekazuje Caritas Diecezji Bydgoskiej.

Program w swoich założeniach przewiduje wsparcie osób i rodzin najbardziej potrzebujących w sposób trwały i intensywny poprzez udzielanie im nieodpłatnej pomocy żywnościowej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i z poszanowaniem godności osób uprawnionych.

Pomoc w ramach Programu udzielana jest osobom, które z powodu trudnej sytuacji i niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie odpowiedniego wyżywienia, których dochód **nie przekracza 150% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej**:

- **951 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej,**
- **771 w przypadku osoby w rodzinie.**

Na terenie gminy w 2016 r., do programu zakwalifikowano **612 osób (tj. 220 rodzin)**. Pomoc żywnościowa z Podprogramu 2016 przekazywana była w postaci **PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH**, 1 uprawniona osoba otrzymała **1 paczkę**, składającą się z 11 produktów:

- 9 litrów mleka UHT (9 kartonów),
- 5 kg makaronu jajecznego (10 opakowań),
- 5 kg ryżu białego (5 opakowań),
- 4,25 kg gulaszu wieprzowego z warzywami (5 puszek),
- kg cukru białego (4 paczki),
- litry oleju rzepakowego (4 butelki),
- 3,2 kg groszku z marchewką (8 sztuk),
- 2,7 kg szynki drobiowej (9 puszek),
- 2 kg herbatników (10 opakowań),
- 1,36 kg filetu z makreli (8 puszek),
- 1,2 kg fasola biała (3 sztuki).

łącznie w 2016 r. z Caritas Diecezji Bydgoskiej pozyskano **25 459,32 kg różnych w/w produktów żywnościowych** (tj. 45 732 sztuk). W 2016 roku przyjęto 4 partie artykułów żywnościowych, wobec których tut. ośrodek opłacił koszty transportu (łącznie opłacono 4 transporty, w łącznej kwocie **2 460 zł**). Szacunkowa, rynkowa wartość otrzymanych produktów kształtuje się na poziomie **ponad 100 000 zł**.

**Agencja
Rynku
Rolnego**

Nadmienić należy, iż w 2016 roku ramach podjętej współpracy z **Agencją Rynku Rolnego** poprzez różnych pośredników, mieszkańcy miasta i gminy Więcbork **otrzymali 104 tony jabłek**.

Realizacja pomocy żywnościowej to **dotatkowe zadanie** wykonywane przez pracowników tut. ośrodka. Dokumentację i sprawozdawczość prowadzi dwóch pracowników socjalnych w ramach podstawowego zakresu zadań, ponadto nieocenioną pomocą służą pracownicy Urzędu Miejskiego w Więcborku, rozładowujący żywność z samochodu do magazynu.

2.4 DZIAŁANIA AKTYWIZUJĄCE I INTEGROUJĄCE SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

„Aktywizacja” i „integracja społeczna” to pojęcia, które odzwierciedlają idee głównego nurtu współczesnej polityki społecznej (tzw. aktywnej polityki społecznej). Aktywizowanie to przede wszystkim pobudzanie do działania, pobudzanie aktywności to także przekonywanie różnych członków społeczności lokalnej – przede wszystkim tych „bezsilnych” – że poprzez nią mogą urzeczywistnić swoje prawa, tworząc z nich podstawę i kierunek aktywności.

Ostatnie lata stworzyły nowe możliwości, między innymi w zakresie kompleksowego rozwoju działań aktywizujących, co było możliwe dzięki zewnętrznym środkom finansowym, między innymi poprzez podejmowanie współpracy partnerskiej z różnymi podmiotami. Podejmowane w ten sposób działania aktywizujące od wielu lat umożliwiają mieszkańcom osiągnięcie wyższej jakości życia; stwarzają okazję do rozwoju osobistego, pokazują inny sposób funkcjonowania; pobudzają potencjał i osobistą motywację do działania.

W tym zakresie MGOPS w Więcborku podejmuje się inicjowania i realizowania działań o charakterze środowiskowym – inicjatyw służących integracji lokalnej społeczności oraz zwiększeniu aktywności osób wykluczonych społecznie.

Wśród działań realizowanych w 2016 r. znajdują się:

1. cykliczne spotkania organizowane dla seniorów w **KLUBIE SENIORA**,
2. impreza sportowo-integracyjna pn. **PIKNIK PRZYJAŹNI 2016**,
3. spotkania dla bezrobotnych kobiet w **KLUBIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**.

Na realizację powyższych zadań łącznie wydatkowano **32 763 zł**, z czego:

- ze środków własnych **gminy Więcbork** kwotę **22 905 zł** (tj. 70% ogółu wydatków),
- ze środków pozyskanych przez **Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie w Więcborku** kwotę **9 858 zł** (tj. 30% ogółu wydatków).

Klub Seniora działa od siedmiu lat, odpowiadając na potrzeby 42 osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych do podejmowania wspólnych działań twórczych, kulturalnych i społecznych. Został stworzony z myślą o integracji i aktywizacji środowiska lokalnego. Podstawowym zadaniem jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów. Klubowicze spotkają się cyklicznie w różnych pomieszczeniach dostępnych dla tut. ośrodka, Klub nie posiada własnej siedziby, jednak w Świetlicy Środowiskowej UŚMIECH w Więcborku funkcjonuje Strefa Seniora, gdzie również organizowane są różnorodne zajęcia. W 2016 roku łącznie zorganizowano **aż 101 dni aktywności dla seniorów**.

Klubem koordynuje pracownik socjalny tut. ośrodka, jednocześnie odpowiedzialny za organizację wszelkich przedsięwzięć z zakresu aktywnej integracji mieszkańców gminy.

W ramach posiadanych środków własnych gminy Więcbork przygotowano **65 różnorodnych dni aktywności**, tj. 8 warsztatów muzycznych; 8 warsztatów literackich; 5 warsztatów z psychologiem; 5 spotkań informacyjnych z zakresu rehabilitacji; 8 zajęć fitness; 1 spotkanie opłatkowe (*na spotkanie zaproszono nie tylko uczestników Klubu Seniora ale również inne osoby samotnych, niepełnosprawnych które z różnych przyczyn spędzają święta w samotności – łącznie wysłano 120 zaproszeń*), 2 spotkania edukacyjne nt. transplantologii oraz spotkanie prezentujące działalność Klubu w 2015 roku, 3 spotkania okolicznościowe (*Dzień babci i Dziadka; Dzień Kobiet i Mężczyzn; Walentynki*), 3 spotkania muzyczno-poetyckie: występ zespołu muzycznego EFFATHA, występ członkiń zespołu ludowego „Lutowianie”, wieczór poetycki w więcborskim Liceum Ogólnokształcącym; 7 warsztatów rękodzielniczych i spotkań integracyjnych w Świetlicy Środowiskowej UŚMIECH; 2 spotkania integracyjne w ŚDS w Więcborku, 1 zabawa taneczna Klubów Seniora z Tucholi i Mroczy (*koszty udziału w zabawie uczestnicy ponieśli we własnym zakresie*); 4 warsztaty komputerowe; 5 spotkań informacyjno-organizacyjnych dla klubowiczów; jednocześnie członkinie Klubu Seniora pomagały podczas 2 przedsięwzięć lokalnych, tj. V Biegu Pamięci Karolewo-Więcbork oraz Jarmarku Mikołajkowym obsługując stoiska z poczęstunkiem.

Dodatkowo zorganizowano **9 wyjazdów grupowych** dla klubowiczów, podczas których uczestniczyli w:

1. Zabawie Karnawałowej organizowanej przez Klub Seniora JESIEŃ w Tucholi (*koszty transportu uczestnicy ponieśli we własnym zakresie*),
2. Majówce zorganizowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Suchorączku,
3. XVII Ogólnopolskim Przeglądzie Artystycznym Ruchu Seniorów „Ars 2016”,
4. Przemarszu Kapeluszowym w Bydgoszczy,
5. I Przemarszu Kapeluszowym organizowanym przez Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim (*koszty transportu uczestnicy ponieśli we własnym zakresie*),
6. Wyjeździe do Sanktuarium Maryjnego w Licheniu,
7. Wycieczce do Muzeum w Biskupinie (*koszty transportu uczestnicy ponieśli we własnym zakresie*),
8. Zabawie Andrzejkowej organizowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Suchorączku,
9. Koncercie Charytatywnym dla Kingi w Tucholi podczas którego wystąpił Zbigniew Wodecki (*koszty transportu i bilety uczestnicy ponieśli we własnym zakresie*).

Na realizację powyższych działań ze środków własnych gminy wydatковано łącznie kwotę **19 295 zł**.

Również i w 2016 roku **STOWARZYSZENIE AKTYWNYCH SPOŁECZNIE** włączyło się w realizację działań partnerskich na rzecz rozwoju oferty edukacyjno-kulturalnej dla osób starszych z terenu gminy. W 2016 r. przygotowano **28 różnorodnych dni aktywności**, zorganizowanych w ramach 3 przedsięwzięć, sfinansowanych w łącznej kwocie **5 264 zł** przez:

- **BURMISTRZA WIĘCORKA** – w ramach konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych w zakresie kultury, kultury fizycznej, sportu i rekreacji, 20 seniorów aktywnie brało udział w 8 spacerach Nordic Walking,
- **POWIAT SĘPOLEŃSKI**, ze środków **PFRON** – w ramach zadania zorganizowano 8 spotkań o charakterze edukacyjno-kulturalnym,
- **WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE** – konkurs ofert pn. „Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów”. Przygotowano 12 warsztatowych spotkań rękodzielniczych zakończonych wernisażem zorganizowanym w Bibliotece Publicznej w Więcborku.

„**PIKNIK PRZYJAŹNI 2016**” odbył się 20.08.2016 r.. Impreza miała charakter sportowo-integracyjny. Na piknik przybyło **ok. 450 osób** zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie z powodu niepełnosprawności/długotrwałej choroby oraz trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Impreza zgromadziła całe rodziny od babci i dziadka począwszy, na wnuczętach skończywszy. Całości towarzyszył klimat pirackich przygód i marynarskich wypraw. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w zaproponowanych aktywnościach oraz skorzystać z przygotowanych atrakcji. **„PIKNIK PRZYJAŹNI 2016”** sfinansowany był przez:

1. MGOPS w Więcborku, w łącznej kwocie: **2 632 zł**,
2. SAS w Więcborku, w łącznej kwocie **4 594 zł**, w ramach środków pozyskanych od:
  - **Burmistrza Więcbork** ze środków przeznaczonych na realizację programu współpracy z organizacjami pozarządowym w ramach konkursu ofert, pn. **„ORGANIZACJA I WSPÓŁORGANIZACJA IMPREZ INTEGRACYJNYCH Z UDZIAŁEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH”**,
  - **Starosty Sępoleńskiego** ze środków **PFRON**.

Na organizację przedsięwzięcia łącznie wydatковано: **7 226 zł**.

Zadaniem Klubu, których jest przede wszystkim wspieranie osób bezrobotnych, a korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej.

W ramach edycji 2016 przygotowano program reintegracji społecznej dla **12 bezrobotnych kobiet**, realizujących prace społecznie użyteczne. Celem głównym było **wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej oraz zawodowej osoby bezrobotnej poprzez rozwinięcie aktywnych form integracji społecznej**. Z każdą osobą podpisano kontrakt socjalny, dookreślający zasady współpracy. Wsparcie realizowano przez 6 miesięcy (VI-XI/2016), organizując 6 spotkaniach, tj.: 1 wykład nt zdrowego żywienia, 2 warsztaty kulinarny i rękodzieła, 2 spotkania edukacyjne (ratownik medyczny i doradca zawodowy z PUP w Sępólnie Krajeńskim), 1 spotkanie integracyjne. Na zakończenie zorganizowano spotkanie podsumowujące, podczas którego każda uczestniczka otrzymała list gratulacyjny. Nadmienia się, iż z grupy tych 12 kobiet, **2 podjęły zatrudnienie**. Na organizację spotkań w Klubie wydatkowano: **978 zł**.

3. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne (dalej: PSU) realizowane są na terenie gminy Więcbork od 2006 r., mogą je wykonywać osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej. Podczas wykonywania PSU, w wymiarze do 10 godzin tygodniowo osoby zachowują status osoby bezrobotnej.

PSU są formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, spełniają rolę pomocową, oraz kształtują postawy i przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Stwarzają warunki powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Ponadto mają za zadanie zdyscyplinowanie osób bezrobotnych – odmowa pracy na rzecz gminy **może skutkować ograniczeniem lub odmową udzielenia wsparcia z pomocy społecznej**. Z tytułu wykonywania PSU osoby otrzymują świadczenie pieniężne, aktualnie **w wysokości 8,10 zł za godzinę** (od świadczenia pieniężnego z tytułu wykonywania PSU nie jest odprowadzany podatek, składka na ubezpieczenie społeczne ani zdrowotne, jednak świadczenie to nie jest wolne od potrąceń komorniczych).

Tabela 8, Miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych i ich rodzaj

L.p.	Wyszczególnienie 32 instytucji/podmiotu na rzecz którego wykonywane są prace społecznie użyteczne	Liczba osób*	Rodzaj prac
1.	21 sołectw	24	prace porządkowe
2.	Urząd Miejski w Więcborku	3	prace porządkowe
3.	MGOPS w Więcborku oraz podmioty podległe (<i>Świetlica Środowiskowa, Środowiskowy Dom Samopomocy</i>)	7	prace porządkowe, roznoszenie korespondencji
4.	Szkoły podstawowe	7	prace porządkowe
5.	MGOK w Więcborku	1	prace porządkowe
6.	Przedszkola: Więcbork, Sypniewo	4	prace porządkowe
7.	MG Biblioteka Publiczna w Więcborku	3	prace porządkowe

Źródło: analiza własna na podstawie wykonywanych prac w 2016 r.

*wartość odzwierciedlająca narastającą liczbę osób w obu okresach uruchomienia prac

W 2016 r. PSU wykonywało łącznie **49 osób bezrobotnych**. Plan budżetu na 2016 r. wyniósł **147 240 zł**, z czego wydatkowano **115 773 zł** (co stanowi 78,63% wykonania planu). Kwota refundacji z PUP w Sępólnie Krajeńskim wyniosła **46 309 zł** (tj. 40% realizacji zadania). Osoby wykonujące PSU łącznie przepracowały **14 293 godziny**. Nadmienia się, iż w wyniku podjętych prac **7 osób podjęło zatrudnienie**.

4. MIESZKALNICTWO WSPIERANE - MIESZKANIA CHRONIONE

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Więcborku Nr XX/130/2016 z dnia 24 czerwca 2016r. z dniem 1 lipca 2016r. **straciły moc uregulowania prawne dotyczące funkcjonowania mieszkań chronionych na terenie gminy Więcbork.** Obecnie lokal, w którym mieściły się Mieszkania Chronione zostały wchłonięty w gminny zasób komunalny, takie rozwiązanie umożliwiło dalsze zamieszkiwanie dotychczasowych mieszkanek Mieszkania Chronionego. Na realizację zadania do dnia 30.06.2016 r. ośrodek dysponował ogólną kwotą **3 186 zł** (środki finansowe umożliwiły pokrycie wydatków związanych z zakupem oleju opałowego, energii elektrycznej, drobnych remontów). Pobrana odpłatność w 2016 r. za pobyt w mieszkaniu wyniosła **402 zł**.

5. OŚRODKI WSPARCIA DZIENNEGO DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

5.1. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY W WIĘCBORKU

Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Korzystanie z usług świadczonych w ŚDS, szczególnie dla osób mieszkających na terenach wiejskich, zapobiega ich wykluczeniu oraz izolacji społecznej, daje szansę i możliwości rozwoju, a przede wszystkim możliwość uczestnictwa w szeroko rozumianym życiu społecznym.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku przeznaczony jest dla **35 osób** przewlekle psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo – typu A i typu B.

W ŚDS działa zespół wspierająco-aktywizujący, który tworzy indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego. Realizowane są one poprzez prowadzenie terapii zajęciowych (plastycznej, ceramicznej, kulinarnej, krawieckiej, dekoracji i obróbki drewna, ruchowej, komputerowej, kulturalnej), treningów funkcjonowania w życiu społecznym (trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening kulinarny, trening aktywności, trening umiejętności szkolnych, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, trening higieniczny), poradnictwo psychologiczne oraz konsultacje psychiatryczne, zgodnie z § 14 rozporządzenia MPIPS w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Na dzień 31.12.2016 r. w ŚDS zatrudnionych było **10 osób**, w tym: kierownik, 4 instruktorów terapii zajęciowej, 3 techników fizjoterapii (w tym jedna osoba zatrudniona w ramach umowy na zastępstwo za osobę przebywającą na urlopie rodzicielskim i bezpośrednio po nim na urlopie wypoczynkowym), instruktor ds. kulturalno-oświatowych oraz pracownik administracyjny - specjalista (czasowo przeniesiony na stanowisko instruktora terapii zajęciowej za osobę przebywającą na urlopie rodzicielskim i bezpośrednio po nim na urlopie wypoczynkowym). Dodatkowo ŚDS korzystał z usług psychologa, psychiatry oraz na umowę zlecenie pracował instruktor muzyki, osoba do prac porządkowych oraz kierowca.

W 2016 r. z zajęć oferowanych przez ŚDS korzystało **łącznie 39 uczestników** skierowanych na podstawie decyzji administracyjnej. Na dzień 31.12.2016 r. skierowanych było 35 uczestników. Uczestnicy ŚDS oprócz zajęć prowadzonych na terenie placówki mają możliwość uczestnictwa w wielu przedsięwzięciach o charakterze imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych. Uczestnicy w 2016 r. zdobyli wiele wyróżnień i nagród - szczegóły na stronie internetowej www.sds.mgopswiecbork.pl.

Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy jest **zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego**. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazuje gminie Więcbork prowadzącej dom środki finansowe na bieżące funkcjonowanie.

Plan budżetu na 2016 r. wynosił **557 298 zł**, z czego wydatkowano **553 087 zł** (*co stanowi 99,24% wykonania planu*). W 2016 roku realizacja zadania zamknęła się kwotą, średniomiesięczna dotacja na 1 uczestnika terapii wyniosła **1 317 zł (2015: 1 308 zł)**.

5.2. KLUB SAMOPOMOCY DOMEK W WIĘCBORKU

Klub Samopomocy „Domek” jest ośrodkiem wsparcia funkcjonującym w strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku, 3 razy w tygodniu, w godzinach popołudniowych, tj. w poniedziałki, środy i w piątki, od 15⁰⁰ do 18⁰⁰ (w wyjątkowych sytuacjach np. wyjazdy na koncerty, przeglądy itp. dni i godziny są zmieniane). Klub przewidziany jest dla **20 osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu miasta i gminy Więcbork**, w wieku powyżej 16 lat. Podejmowane w ramach Klubu działania terapeutyczne i rehabilitacyjne mają na celu przeciwdziałanie stygmatyzacji osób zaburzonych psychicznie, marginalizacji i alienacji, mobilizowanie ich do aktywności, usprawniania zaburzonych funkcji, szczególnie w zakresie kompetencji społecznych i komunikowania się.

Łącznie w 2016 r. odbyły się **131 spotkań**, w tym: spotkania z literaturą i sztuką, warsztaty kulinarne, warsztaty terapii ze sztuką użytkową, warsztaty ceramiczne, warsztaty muzyczne, zajęcia z fitness, trening kompetencji społecznych. Dodatkowo uczestnicy korzystali z poradnictwa psychologicznego, konsultacji psychiatrycznych.

Ponadto zorganizowano kilka wyjazdów m.in. na koncerty, na basen, do muzeum, do kina, na KIST, na 3 Nakielski Przegląd Kabaretów „ŚROKA”. Podczas całego roku uczestnicy mieli zapewniony poczęstunek i dowóz na zajęcia.

Prowadzenie klubów samopomocy dla osób zaburzonych psychicznie jest **zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez jednostki samorządu terytorialnego**. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazuje gminie Więcbork prowadzącej klub środki finansowe na bieżące koszty utrzymania podmiotu.

Plan budżetu na 2016 r. wynosił **121 728 zł**, z czego wydatkowano **121 549 zł** (*co stanowi 99,85% wykonania planu*). Średniomiesięczna dotacja na 1 klubowicza wyniosła **507 zł (2016: 380 zł)**. Z zajęć oferowanych przez Klub skorzystało łącznie **23 uczestników**.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY I KLUB SAMOPOMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI „DOMEK” TO SPÓJNY I WZAJEMNIE UZUPEŁNIAJĄCY SIĘ SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI Z TERENU GMINY WIĘCBORK.

6. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2016

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 został przyjęty Uchwałą NR XIV/101/2015 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 grudnia 2015 roku.

Nadrzędnym celem Programu *jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspomaganie procesów ułatwiających mieszkańcom naszej gminy radzenie sobie z trudnościami zagrażającymi ich prawidłowemu rozwojowi jak i funkcjonowaniu ich rodzin.*

Założone cele w głównej mierze miały zostać osiągnięte poprzez szeroko rozumianą profilaktykę.

W ramach Programu zostały dofinansowane działania **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCBORKU** związane z realizacją ponadpodstawowych programów. Pozwoliło to na zwiększenie ilości godzin pracy poradni do 150 godzin miesięcznie. W ramach dofinansowania prowadzono również terapię indywidualną, którą zostały objęte osoby uzależnione od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, osoby stosujące przemoc oraz osoby współuzależnione i doznające przemocy. Celem terapii było między innymi poszukiwanie przyczyn zaistniałego stanu rzeczy, zmiana sposobu myślenia, interpretacji rzeczywistości, postaw, nawyków i sztywnych przekonań co miało wpływ na odzyskanie przez pacjenta poczucia sprawowania kontroli nad swoim życiem.

W 2016 roku w ramach przekazanych środków:

- **15 rodzin zostało objętych WSPARCIEM TERAPEUTYCZNYM I KONSULTACJAMI.** Celem pracy z rodzinami było porządkowanie i nazywanie problemów, wywołanie bodźca do pracy nad pożądaną zmianą lub nakierowanie na lepszą, bardziej konstruktywną komunikację.
- **11 osób uczestniczyło w TRENINGU PRACY NAD ZŁOŚCIĄ,** którego celem było zwiększenie u uczestników zdolności do rozwiązywania problemów osobistych związanych z uczuciem złości oraz zwiększenie zdolności do prowadzenia zdrowego i konstruktywnego sposobu życia.
- **8 osób uczestniczyło w TRENINGU PRACY NAD POCZUCIEM WSTYDU.** Celem treningu było rozpoznanie własnego wstydu oraz ukierunkowanie działań na zwiększenie swoich zasobów, które wzmacniają odporność na stres. Dało to szansę na zwiększenie poczucia kompetencji i zaufania do siebie i zmniejszyło jednocześnie możliwość reagowania lękiem na życiowe wyzwania.
- stałym, co miesięcznym (w wymiarze 1,5h m-c) elementem pracy lekarza psychiatry w 2016 roku stały się jego **SPOTKANIA Z PRACOWNIKAMI SOCJALNYMI TUT. OŚRODKA ORAZ RODZINAMI WYMAGAJĄCYMI INTERWENCJI LEKARSKIEJ** w zakresie różnych dysfunkcji związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą.
- realizowano pracę w środowiskach na rzecz rodzin z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie - współpraca z asystentami rodziny, która obejmowała wyjazd w środowisko jak i również konsultacje wspierające pracę asystentów w rodzinach z problemem alkoholowym lub przemocą.

W roku 2016 w **PORADNI LECZENIA UZALEŻNIEŃ W WIĘCBORKU** zatrudnieni byli: psycholog kliniczny, psychoterapeuta, lekarz psychiatra oraz dwóch certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień.

Ponadto w 2016 roku wpłynęło **29 ofert na realizację zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy, narkomanii.** Pozytywnie rozpatrzono 22 wnioski, jeden oferent zrezygnował z realizacji zadania. Powyższe oferty zostały złożone przez 12 instytucji/stowarzyszeń. Działania profilaktyczne w znacznym stopniu zwiększyły wiedzę młodzieży na temat niekorzystnych skutków nadużywania

alkoholu i narkotyków. Uczestnicy programów zdobyli informacje na temat skutków zachowań ryzykownych jak również nabyli umiejętności dokonywania racjonalnych wyborów czy też rozwijania ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.

Oferty opiniował zespół powołany przez Dyrektora MGOPS w Więcborku zarządzeniem nr DO.021.5.2016 z dnia 9 lutego 2016 r..

W profilaktyce szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków istotne znaczenie mają nie tylko zajęcia z młodzieżą, rodzicami oraz nauczycielami, ale również **KAMPANIE SPOŁECZNE** zaadresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych. Celem kampanii jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. W 2016 roku realizowano kampanie społeczne „**ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚŁ**”, „**PRZEMOC BOLI**”.

Na realizację zadania w 2016 r. dysponowano kwotą, w łącznej wysokości **250 800 zł** (tj. zwalczanie narkomanii 10 622 zł; przeciwdziałanie alkoholizmowi 240 178 zł w tym na działalność Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku 161 700 zł), z czego wydatkowano **246 574 zł**, tj.:

- zwalczanie narkomanii - 10 607 zł,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi - 235 967 zł,

co stanowi **98,32%** ogółu planu.

6.1. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Przeciwdziałanie alkoholizmowi jak i przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z odpowiednimi ustawami jest zadaniem własnym gminy. Burmistrz realizuje zadania nałożone na gminę przy pomocy **GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH** (dalej: GKRPA). W skład Komisji wchodziło 12 osób z różnych środowisk, które działają w **dwóch Zespołach: Motywującym i Kontrolnym**. Komisja działa na podstawie regulaminu.

GKRPA w 2016 r. odbyła 8 posiedzeń ogólnych oraz 2 spotkania związane z realizacją „**GMINNEJ KAMPANII PROFILAKTYCZNO – INFORMACYJNEJ PRZECIW PIJANYM KIEROWCOM**”. Odbyło się również 14 posiedzeń Zespołu Motywującego i 6 posiedzeń Zespołu Kontrolnego.

Członkowie Zespołu Motywującego podejmowali działania na rzecz osób nadużywających alkoholu – prowadzili z nimi rozmowy na temat ograniczenia nadużywania alkoholu, narkotyków, zmiany stylu życia oraz motywowali do podjęcia leczenia odwykowego.

Członkowie Zespołu Kontrolnego przeprowadzili 4 kontrole w sklepach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. W 24 punktach sprzedaży przeprowadzono wizyty informacyjno - nadzorujące.

W 2016 roku dwóch nowo powołanych członków GKRPA wzięło udział w szkoleniu. Jedna osoba wzięła udział w szkoleniu pn. „Sytuacje niestandardowe w pracy ZI i grupach roboczych”, odbyło się także szkolenie pn. „Wydatkowanie funduszy ze środków alkoholowych przez jednostki samorządu terytorialnego we współpracy z NGO wg wskazań RIO i NIK”.

W 2016 roku do GKRPA wpłynęło **69 wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkohol**. Wnioski wpływały od Policji, Zespołu Interdyscyplinarnego i rodzin. W przypadku 9 osób zostały skierowane wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego. W dwóch przypadkach odstąpiono od działań skierowania sprawy na drogę sądową z uwagi na podjęcie przez zainteresowanych terapii i stosowania się do zaleceń terapeuty. W 2016 roku Sąd wydał sześć postanowień wskazując rodzaj leczenia: tylko jedno postanowienie dotyczy sprawy wniesionej w 2016 roku, cztery postanowienia dotyczą spraw wniesionych w 2015 roku i jedna sprawa dotyczy wniosku złożonego w roku 2014.

7. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WIĘCBORK NA LATA 2012-2016

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2012 – 2016 został przyjęty uchwałą nr XX/176/2012 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 28 czerwca 2012 r. Głównym jego celem jest **ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Więcbork oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin u których problem ten występuje.**

Jako cele szczegółowe określono:

1. Podniesienie wiedzy i wrażliwości społecznej na temat przemocy w rodzinie
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań dotyczących przeciwdziałania przemocy
3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc oraz dla sprawców przemocy.

Realizatorami i partnerami Programu są w szczególności:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku,
2. Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
3. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
5. Posterunek Policji w Więcborku,
6. „Stowarzyszenie Aktywnych Społecznie” w Więcborku,
7. NZOZ PROVITA Sp. z o. o. w Więcborku, Poradnia Leczenia Uzależnień,
8. Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
9. Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne działające na terenie gminy Więcbork,
10. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
11. Prokuratura oraz przedstawiciele inni niż w/w podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyka praktycznie wszystkie warstwy społeczeństwa niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Dlatego tak trudne jest podejmowanie działań mających na celu zdiagnozowanie problemu, jak również tych, które mają na celu zatrzymanie przemocy. Dodatkowym utrudnieniem w realizacji zadań jest brak współpracy rodzin w zakresie przewyciężenia kryzysu, a także problem uzależnienia od alkoholu, który dotyka aż 76,74% ogółu rodzin, w których w 2016 r. została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Z uwagi na powyższe nie wszystkie spodziewane efekty zostały zrealizowane.

1. Zakładano, że 40% z ogólnej liczby osób dotkniętych przemocą podejmie uczestnictwo w grupach wsparcia.

Powyższy cel nie został zrealizowany.

2. Przewidywano, że u 70% osób dotkniętych przemocą zauważy się zmniejszenie poczucia bezradności.

Cel ten został zrealizowany dzięki interdyscyplinarnej pracy członków grup roboczych. Dużym wsparciem i pomocą w działaniach grupy roboczej okazali się specjaliści świadczący wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także terapeuci i lekarz psychiatra zatrudnieni w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku. Dzięki szerokiemu oddziaływaniu osoby doświadczające przemocy zauważały, że nie muszą same borykać się z problemem, że nie są winne zaistniałej sytuacji, uzyskały informację co mogą zrobić, aby zapewnić bezpieczeństwo sobie i pozostałym

członkom rodziny. Dało to im siłę i motywację do podjęcia konkretnych działań mających na celu zatrzymanie przemocy domowej.

3. Oczekiwano, że 20% sprawców przemocy weźmie udział w programach edukacyjno – korekcyjnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku w 2016 r. podjęło działania mające na celu realizację programu korekcyjno – edukacyjnego na terenie powiatu sępoleńskiego. Z uwagi na zbyt małą liczbę uczestników nie udało się zrealizować działania.

4. Zakładano, że o 10% w stosunku do lat poprzednich zmniejszy się liczba przypadków przemocy w rodzinie.

W 2013 r. założono 71 Niebieskie Karty A, w 2014 r. ich liczba wyniosła 57 natomiast w 2015 r. założono ich 64. Rok 2016 wykazał, że na terenie gminy Więcbork założono 64 NK A. Porównując dane z rokiem ubiegłym widać, że liczba założonych NK A, pozostała na tym samym poziomie.

5. Założono, że w przypadku 10% z ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą zaobserwuje się zatrzymanie przemocy. W 2016 r. wsparciem i pomocą grup roboczych było objętych 70 rodzin. W 39 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury. Zakończenie to było spowodowane dwiema przesłankami. Pierwsza z nich to ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy – **16 rodzin**. Druga przesłanka to rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań – 23 rodziny. Tak więc w 22,85% przypadków z ogólnej liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie nastąpiło zatrzymanie przemocy.

6. Przewidywano, że nastąpi rozwinięcie oferty pomocowej dla ofiar przemocy i jej sprawców – zwiększy się dostęp do pomocy w postaci interwencji jak i długofalowego wsparcia. Zamierzenia te udało się zrealizować poprzez działania Grup Roboczych - Zespołu Interdyscyplinarnego.

7.1. ZESPÓŁ INTERDISCYPLINARNY

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- MGOPS w Więcborku,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
- Posterunku Policji w Więcborku,
- Stowarzyszenia Aktywnych Społecznie w Więcborku,
- NZOZ PROVITA Sp. z o.o. w Więcborku, Poradni Leczenia Uzależnień,
- Biura Obsługi Oświaty Samorządowej w Więcborku,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Tucholi,
- Szkół Podstawowych i Gimnazjów z terenu gminy Więcbork,
- Prokuratury Rejonowej w Tucholi.

Liczba posiedzeń Zespołu 4.

W 2016 r. do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: ZI) wpłynęły **64 Niebieskie Karty** (47 policja, 15 pomoc społeczna, 1 ochrona zdrowia, 1 oświata). Dwie Niebieskie Karty zostały założone dla dzieci. Liczba powołanych grup roboczych w 2016 r. – 44, grupy robocze spotkały się 216 razy. Łącznie w grupach roboczych pracowało 30 osób.

Z osobami wobec których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy sporządzono **53 formularze Niebieska Karta C**, które zawierają analizę sytuacji rodzinnej, a także indywidualny plan pomocy osobie.

Ilość formularzy sporządzonych z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie – **Niebieska Karta D wynosi 24.**

Wobec 32 osób ze względu na podejrzenie nadużywania alkoholu skierowano wnioski do GKRPA w Więcborku (w przypadku jednej wniosek złożono dwukrotnie). Grupa robocza wystąpiła zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przeciwko 4 sprawcom przemocy – w jednym przypadku sprawca został ukarany, w jednym przypadku odmówiono wszczęcia dochodzenia, w jednym przypadku prokurator skierował akt oskarżenia do sądu, a jedna sprawa pozostaje w toku. Grupa robocza skierowała dwa wnioski do kuratora zawodowego z prośbą o przyspieszenie realizacji Postanowienia sądowego odnośnie leczenia z alkoholizmu. W 2016 r. 2 osoby (matka z synem) zostały umieszczone w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi. Zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jedno dziecko zostało umieszczone w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Więcborku.

Grupa robocza podjęła decyzję o zakończeniu 47 procedur. Nadmieniamy, iż zakończenie procedury następuje w przypadku:

1. ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w ilości 16 rodzin albo
2. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań w ilości 23 rodziny.

Troje członków grupy roboczej brało udział w szkoleniu pod nazwą „**Sytuacje niestandardowe w pracy ZI i grupy roboczej**”. Dla 20 członków grup roboczych zorganizowano szkolenie pn. „**Kontakt z ofiarą i sprawcą przemocy**”.

Na realizację zadania w 2016 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w **wysokości 4 945 zł**, wydatkowano **4 692 zł**, co stanowi **94,88%** ogółu planu.

7.2. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W 2016 r. w funkcjonującym **PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ** (dalej: PIK), usługi świadczyło **3 specjalistów**, tj. *pedagog, psycholog, specjalista psychoterapii uzależnień*, tj.:

1. specjalista psychoterapii uzależnień świadczył wsparcie dla 29 osób w wymiarze 80 godzin,
2. pedagog dla 33 osób w wymiarze 43 godzin,
3. psycholog dla 47 osób w wymiarze 139 godzin.

Bezpłatnymi poradami objęto **101 osób**. Siedziba PIK mieści się w budynku tut. ośrodka, wejście z tyłu budynku, wolne od barier architektonicznych, specjaliści mają do dyspozycji 1 pomieszczenie na dolnym poziomie, zapewniające korzystającym **anonimowość i dyskrecję**.

Na realizację zadania w 2016 r. tut. ośrodek dysponował kwotą w wysokości **20 305 zł**, z czego wydatkowano **18 024 zł**, co stanowi **88,77%** ogółu planu.

8. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2015 – 2017

8.1. SYSTEM WSPARCIA RODZINY Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI

MGOPS w Więcborku na dzień 31.12.2016 roku zatrudnił **2 asystentów rodziny (dalej: AR)** w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, **jednak nie może przekroczyć 15**. AR prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Porusza się po terenie gminy własnym środkiem transportu. Dobór rodzin do pracy z poszczególnym asystentem został tak przeprowadzony, aby w maksymalnym stopniu ograniczyć czasookres dojazdu do poszczególnych środowisk.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej daje jednostkom samorządu terytorialnego możliwość ubiegania się o dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z niej wynikających. Gmina Więcbork przystąpiła do realizacji „*Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016*” i na realizację zadania otrzymała dotację celową, w łącznej wysokości **45 600 zł**.

W 2016 roku wsparciem AR zostało objętych **35 rodzin**, w których wychowywało się **92 dzieci**, z czego w przypadku:

- **8 rodzin** było zobowiązanych do współpracy z AR na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Tucholi (*AR ma obowiązek przedstawiania w Sądzie sprawozdań z podjętych działań*), z czego 1 rodzina została zwolniona z tego obowiązku,
- **6 rodzin** działania AR doprowadziły do wypracowania i utrwalenia zachowań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodziny jak również wzmocnienia więzi rodzinnych. Wspólnie podjęte działania przyczyniły się do tego, że rodzina zdobyła umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W tych przypadkach AR zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej monitorował funkcjonowanie rodziny (wizyty asystenta w rodzinie odbywały się dwa razy w miesiącu),
- **9 rodzin** ustala formę wsparcia w postaci AR,
- **2 rodzin** zakończenie współpracy z AR było spowodowane zmianą miejsca zamieszkania,
- **12 rodzin** co stanowi **34,28% ogółu rodzin** objętych wsparciem AR można zauważyć poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanem zdrowia).
- **17 dzieci** w okresie ferii zimowych i wakacji letnich uczestniczyło w zajęciach Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku (*w tym celu wykupiono usługi transportowe*).

Na pracę AR z rodziną składa się ocena sytuacji rodziny (diagnoza), planowanie (*w oparciu o indywidualny plan pracy z rodziną*) i realizacja zaplanowanych z rodziną zadań. AR dokonując diagnozy podejmuje współpracę z pedagogami, wychowawcami, kuratorami, pracownikami poradni pedagogicznej jak i również z pracownikami socjalnymi. **Efektom realizacji planu powinna być integracja rodziny, wzmocnienie więzi uczuciowych między jej członkami, zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym jak również odbudowanie jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.**

Należy tutaj jednoznacznie stwierdzić, iż AR nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie nadzoruje wykonywanie określonych obowiązków, wspiera ją w podjętych działaniach pokazując jakie efekty

przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzony efekt.

Rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi dodatkowo otrzymały wsparcie pedagoga (9 rodzin) i psychologa (10 rodzin).

W 2016 r. jedno dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, w tym samym roku Postanowieniem sądowym powróciło do rodziny biologicznej, jedno dziecko zostało umieszczone w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Więcborku.

Gmina Więcbork zobowiązana była do partycypowania w kosztach związanych z pobytem 15 dzieci w szeroko rozumianej pieczy zastępczej (tj. 6 dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej, z dniem 04.10.2016 roku trójka z tych dzieci została umieszczona w rodzinie zastępczej niezawodowej, 3 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej, 6 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej).

Na realizację omawianych zadań w 2016 roku dysponowano kwotą w wysokości **347 260 zł**, z czego: wydatkowano kwotę **223 309 zł**, tj.:

- **40 674 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- **40 713 zł** na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych,
- **141 921 zł** na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,

co stanowi **64,31%** ogółu planu.

8.2. ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA UŚMIECH

ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA „UŚMIECH” działa od dnia 02.12.2002 r. w strukturach MGOPS. Przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 16 roku życia, wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Dzieci przyjmowane są do placówki na pisemny wniosek rodzica, mogą być kierowane przez pracowników socjalnych, kuratorów, pedagogów, PPP. W tym samym czasie w Świetlicy może przebywać do 30 wychowanków. W 2016 r. łącznie z różnych form zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz pomocy oferowanej przez placówkę skorzystało **199 osób** (licząc każde dziecko jeden raz bez względu na liczbę dni pobytu).

Do najczęściej powtarzających się przyczyn korzystania z pomocy placówki należą:

- 1. przyczyny wynikające bezpośrednio ze środowiska rodzinnego:** trudne warunki socjalno-bytowe, niezaradność życiowa rodziców, problemy rodzinne tj. zły klimat w rodzinie zdeterminowany konfliktami, różnymi formami agresji, nadużywaniem alkoholu, stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych;
- 2. przyczyny dotyczące bezpośrednio dziecka:** trudności i zaległości szkolne, specyficzne trudności w nauce, upośledzenie umysłowe, ADHD, Zaburzenia ze spektrum autyzmu, wady wymowy, nieprzestrzeganie obowiązku szkolnego, zaburzenia zachowania, wagarowanie, agresja, zaburzenia emocjonalne.

Podstawowym celem działania Świetlicy Środowiskowej jest **stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.**

Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo-wychowawczych.

W 2016 r. w Świetlicy realizowano:

1. ZAJĘCIA OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE:

- a) „W świecie kolorów” - zajęcia artterapeutyczne, zajęcia kulinarne, zajęcia sportowe, zajęcia komputerowe.
- b) Warsztaty: decoupage, wikliny, filcowania, origami, ceramiki, szycia, gliny, makramy, papieroplastyki, recyklingu, pawerpolu.

2. ZAJĘCIA PROFILAKTYCZNO - TERAPEUTYCZNE:

- a) zajęcia profilaktyczne obejmujące zagadnienia uzależnienia od alkoholu, nikotyny, Internetu, bezpiecznych zachowań,
- b) udział w akcjach **ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚL** (kampania ulotkowa, udział w konkursach plastycznych);
- c) wsparcie psychologa,
- d) zajęcia z wykorzystaniem metody Ruchu Rozwijającego, Klanzy i Kinezylogii Edukacyjnej.
- e) zajęcia indywidualne w Sali Doświadczania Świata

3. ZAJĘCIA REEDUKACYJNE:

- a) pomoc w odrabianiu zadań domowych;
- b) zajęcia korekcyjno- kompensacyjne dla dzieci z opinią lub orzeczeniem poradni pedagogiczno-psychologicznej;
- c) tworzenie warunków do nauki własnej;
- d) gry i zabawy rozwijające logiczne myślenie.

W 2016 r. wraz ze Stowarzyszeniem Aktywnych Społecznie zorganizowaliśmy po raz drugi akcję ekologiczną **„WYMIANA TOREB NA NAKRĘTKI”** na Rynku Miejskim, wymienialiśmy własnoręcznie malowane torby na plastikowe nakrętki, które przekazaliśmy na rehabilitację chłopca z nowotworem mózgu. W ramach integracji międzypokoleniowej spotykaliśmy się z **uczestnikami KLUBU SENIORA** przy cieście i grach planszowych. Organizowaliśmy zajęcia dla dzieci z przedszkola. 24 września wzięliśmy udział w zbiórce żywności **„PODZIEL SIĘ POSIŁKIEM”**, podczas której pozyskaliśmy 110kg żywności, którą następnie przekazaliśmy najbardziej potrzebującym wychowankom.

W placówce zatrudnionych jest **5 osób**, tj. kierownik i 4 wychowawców, w tym jedna osoba na ½ etatu a jedna osoba przebywa na urlopie macierzyńskim. Dodatkowo na umowę zlecenie zatrudniony był psycholog.

Budżet placówki wynosił **315 273 zł** (wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wydatkowano **90,96% planu**). Koszty funkcjonowania sklasyfikowane są w następujący sposób:

- **161 700 zł** - środki pochodzące z Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi, wydatkowano 98,92 % ogółu planu;
- **153 573 zł** - środki zapewnione przez gminę Więcbork w budżecie tut. ośrodka, wydatkowano 82,58% ogółu planu.

9. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ZASIŁEK DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO, POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH ORAZ ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

W 2016 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało **1 089 osób**, z zasiłku dla opiekunów skorzystało 21 osób a 106 osoby skorzystało ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2016r. łącznie na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano kwotę **5 245 830 zł** (w tym 5 193 247 zł ze środków budżetu państwa, 52 583 zł środków budżetu gminy).

W 2016 r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia w kwotach:

- 40 140 zł z tytułu wypłaconych świadczeń rodzinnych,
- 381 zł z tytułu wypłaconego zasiłku dla opiekuna,
- 5 691 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 9, Wydatki na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy w 2016 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki (w zł)	Liczba wypłaconych świadczeń	Wahanie wypł.świad. w stosunku do 2015
1	ZASIŁKI RODZINNE	1 319 176	11 823	+ 637
2	DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU:	679 226	6 337	+623
2.1	urodzenia dziecka	50 720	60	+23
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	68 002	176	+46
2.3	samotnego wychowywania dziecka	83 785	434	-11
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	105 319	1 068	+72
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	72 748	965	+260
2.6	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	83 527	1 223	+71
2.7	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	215 125	2 411	+162
3	JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA	109 000	109	+22
4	ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, W TYM:	1 692 045	6 445	-162
4.1	zasiłki pielęgnacyjne	880 821	5 757	-198
4.2	świadczenia pielęgnacyjne	760 306	588	-2
4.3	specjalny zasiłek opiekuńczy	50 918	100	+38
5	ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE	374 906	411	+411
6	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	134 567	409	-11
7	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	14 012	100	+40
8	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzane za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	21 960	189	-25
9	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	2 480	53	+26
10	ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	600 990	1 535	-152

Źródło: opracowanie własne

W 2016 r. prowadzono postępowania wobec **dłużników alimentacyjnych**, których skutkiem było:

- 29 informacji przekazanych komornikowi sądowemu mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- 5 spraw dot. zobowiązania dłużnika alimentacyjnego w celu zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy;
- 8 wniosków kierowanych do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 5 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika;
- 0 wniosków do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy;
- 8 wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego;
- 9 wszczęcia postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 8 wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 1 wydana decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 190 informacji przekazanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2016 r. kwota zwrotu przez dłużników świadczeń alimentacyjnych (łącznie z ustawowymi odsetkami) wypłaconych na osoby uprawnione wyniosła **51 298 zł**, co stanowi 8,54 % w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2016 r..

Od dnia 15 maja 2014r. obowiązuje ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016r., poz. 162 ze zm.). Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Tabela 10, Wydatki na zasiłek dla opiekuna oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne odprowadzane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna w 2016 r.

Lp.	Świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt (w złotych)
1.	ZASIŁEK DLA OPIEKUNA	232	119 252
2.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE odprowadzana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	172	23 926
3.	SKŁADKA NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE odprowadzana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	112	5 242
	RAZEM	*	148 420

Źródło: opracowanie własne

Koszty obsługi świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów i funduszu alimentacyjnego wynoszą 3% otrzymanej dotacji na świadczenia rodzinne oraz na składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Koszt obsługi świadczenia rodzicielskiego wynosi 30 zł od wydanej decyzji administracyjnej, w sprawie świadczenia rodzicielskiego. Kwota wydatków na koszty związane z obsługą była wyższa niż wysokość otrzymanej dotacji od wojewody na ten cel. Brakującą kwotę w wysokości **52 583 zł** zabezpieczono ze środków własnych gminy.

logo programu

Od 01 kwietnia 2016r. obowiązuje **ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (Dz. U. z 2016r. poz. 195 z późn. zm.) z wyjątkiem art. 53 omawianej ustawy, który wszedł w życie z dniem 17 lutego 2016r.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, w wysokości **500 zł** miesięcznie na dziecko.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800 zł**. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200 zł**. Na kolejne dzieci w rodzinie ustawodawca nie wprowadził kryterium dochodowego.

W 2016 r. na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **6 783 627 zł**, z czego koszty obsługi powyższego zadania w 2016 r. wyniosły **133 319 zł**, w tym 28 428 zł przekazano na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (koszty obsługi zadania wynoszą max. 2% otrzymanej dotacji). Z dotacji otrzymanej na obsługę zadania pokryto m.in. koszty wynagrodzeń 2 nowych pracowników, materiałów biurowych, zestawów komputerowych oraz szkolenia pracowników.

W okresie od kwietnia 2016r. do grudnia 2016r. wypłacono z tego tytułu **13 355 świadczeń** (w tym na pierwsze dziecko 6 939 dla 702 dzieci) na łączną kwotę **6 652 29 zł**. W 2016r. odzyskano nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze na kwotę **1 986 zł**.

W 2016 r. wydano:

- **2 658 decyzji administracyjnych,**
- wniesiono **31 odwołań**, z czego SKO w Bydgoszczy w przypadku:
  - 5 spraw, SKO w Bydgoszczy uchyliło w całości i przekazało do ponownego rozpatrzenia,
  - 5 spraw, SKO w Bydgoszczy zmieniło decyzje tut. ośrodka,
  - 18 spraw, SKO w Bydgoszczy utrzymało w mocy decyzję MGOPS,
  - 1 sprawy, SKO w Bydgoszczy umorzyło postępowanie,
  - 1 sprawy, SKO w Bydgoszczy nie przywróciło terminu do wniesienia odwołania,natomiast 1 sprawę tut. ośrodek rozpatrzył odwołanie we własnym zakresie.
- **1 195 zaświadczeń** dotyczących wysokości pobranych świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego zasiłków dla opiekunów.

10. ORGANIZACJA PRACY I KADRA

10.1. ORGANIZACJA PRACY

MG Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku powołany został w 1990 r.. Posiada statut i regulamin organizacyjny, jest samodzielną gminną jednostką organizacyjną podporządkowaną bezpośrednio Radzie Gminy. Podstawą gospodarki finansowej OPS jest roczny plan finansowy, sporządzany na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową.

Podstawy funkcjonowania ośrodka:

1. Uchwała X/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Więcborku z dnia 10 kwietnia 1990 r. **powołująca ośrodek pomocy społecznej**;
2. **Statut** przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Więcborku;
3. **Regulamin organizacyjny** przyjęty Zarządzeniem Dyrektora MGOPS i zatwierdzony przez Burmistrza Więcborka.

Dokumenty strategiczne i programowe:

1. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2014-2021** przyjęta Uchwałą Nr XXXVII/327/2013 Rady Miejskiej W Więcborku z dnia 20 grudnia 2013 r.;
2. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016**, przyjęty Uchwałą NR XIV/101/2015 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 grudnia 2015 roku.;
3. **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2012-2016**, przyjęty Uchwałą Nr XX/176/2012 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 28 czerwca 2012 r.
4. **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017**, przyjęty Uchwałą Nr III/16/2014 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 29 grudnia 2014 r.

Nowe rozwiązania organizacyjne:

1. Uchwałą Nr XXV/186/2016 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 23 listopada 2016 r. przyjęto zmiany Statutu MGOPS w Więcborku dotyczące **wprowadzenia do realizacji nowego zadania w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci**,
2. Zarządzeniem Nr DO.021.7.2016 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 4 marca 2016 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego MGOPS w Więcborku **w zakresie świadczeń wychowawczych**,
3. Zarządzeniem Nr DO.021.32.2016 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 21 listopada 2016 r. wprowadzono zmiany do Regulaminu Organizacyjnego MGOPS w Więcborku **w zakresie ilości zatrudnionych asystentów rodziny w MGOPS w Więcborku**.

Ośrodek realizuje nałożone zadania w oparciu o nie zmienioną strukturę organizacyjną, opartą w całości o następujące działy:

1. Administracyjno-Organizacyjny;
2. Finansowo-Kadrowy;
3. Pomocy Środowiskowej (tj. *Sekcja Pracy Socjalnej, Sekcja Świadczeń i Dokumentacji oraz Sekcja Usług Opiekuńczych*);
4. Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych;
5. Wsparcia Rodziny.

W strukturze organizacyjnej działają również:

1. 2 jednostki podległe:
  - a) **Świetlica Środowiskowa „UŚMIECH” w Więcborku** (placówka wsparcia dziennego);
  - b) **Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku** (ośrodek wsparcia; zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) wraz z Klubem Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi DOMEK (ośrodek wsparcia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej);
2. 6 innych podmiotów:
  - a) **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**,
  - b) **Klub Integracji Społecznej**,
  - c) **Klub Seniora**,

- d) **Mieszkania Chronione** (z dniem 1 lipca 2016r. straciły moc uregulowania prawne dotyczące funkcjonowania mieszkań chronionych na terenie gminy Więcbork)
- e) **Punkt Interwencji Kryzysowej,**
- f) **Zespół Interdyscyplinarny.**

10.2. ZASOBY KADROWE

MGOPS w Więcborku, wg stanu na dzień 31.12.2016 roku zatrudniał **65 osób**, tj.:

- **52 osoby** w ośrodku pomocy społecznej (tj. 50,88 etatów);
- **9 osób** w środowiskowym domu samopomocy (tj. 9 etatów);
- **4 osoby** w świetlicy środowiskowej (tj. 3,5 etatu).

Dodatkowo w 2016 r. OPS posiłkował się pracą **4 osób, w tym:**

- **3 osoby** zatrudnione w ramach umowy na czas zastępstwa
- **1 osoba** zatrudniona po odbyciu stażu zgodnie z umową o odbycie stażu.

Wzorem lat ubiegłych różne formy wsparcia realizowane były, w ramach **36 umów zlecenie** (przy czym 1 osoba mogła mieć w ciągu 2016 r. zawartą więcej niż 1 umowę).

Dodatkowo, w 2016 r. **7 osób** odbywało staże, nabywając praktyczne umiejętności do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy przez osobę pozostających bez zatrudnienia.

W 2016 r. wypłacono 5 uprawnionym osobom **nagrody jubileuszowe** oraz 1 osobie **odprawę emerytalną**. W związku z zatrudnianiem **7 osób niepełnosprawnych** tut. ośrodek jest **zwolniony** z wpłat na rzecz PFRON.

Corocznie ośrodek umożliwia odbycie praktyk zawodowych słuchaczom szkół wyższych oraz osobom bezrobotnym biorącym udział w kursach specjalistycznych. W ramach praktyk w 2016 r. przyjęto **4 osoby**, które zdobywały wiedzę i doświadczenie, w poszczególnych komórkach organizacyjnych OPS.

10.3. BUDŻET MGOPS

Zgodnie z planem finansowym, na dzień 31.12.2016 r. MGOPS dysponował **łącznie kwotą 18 051 184 zł** (2015: 10 353 643 zł), w tym na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – **12 794 367 zł** (2015: 5 275 995zł) i na zadania własne gminy – **5 256 817 zł** (2015: 5 077 648 zł), Natomiast wydatkowano kwotę **17 532 303 zł** (2016: 10 010 623 zł) - realizując plan wydatków w 97,13%, w tym na zadania zlecone – 12 754 461 zł (99,69% planu), zadania własne gminy **4 777 842 zł** (90,89% planu).

Tabela 11, Dynamika wzrostu wydatków MGOPS w latach 2015 – 2016

Dział klasyfikacji budżetowej	Wydatki		Dynamika zmian w %
	2015	2016	
851 – Ochrona zdrowia	173 472,36	246 574,13	142,14
852 – Pomoc społeczna	9 837 151,60	17 285 729,13	175,72
ŁĄCZNIE	10 010 623,96	17 532 303,26	175,14

Źródło: opracowanie własne

Wzrost planu finansowego spowodowany jest w głównej mierze realizacją nowych zadań wynikających z „Rządowego programu Rodzina 500 Plus”, w ramach którego dodatkowo wydatkowano kwotę 6 783 627 zł. Istotną również kwestią jest zwiększenie się wydatków związanych z **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 o kwotę 73 102 zł.**

Tabela 12, Źródła finansowania zadań realizowanych przez MGOPS w 2016 r.

Źródło finansowania	Realizacja wydatków (w zł)		Udział wydatków sfinansowanych z poszczególnych źródeł finansowania w łącznej kwocie wydatków MGOPS (w %)	
	2015	2016	2015	2016
środki z budżetu państwa (w tym dotacje celowe)	6 612 117,69	14 042 082,64	66,05	80,09
środki z budżetu gminy	3 398 506,27	3 490 220,62	33,95	19,91
ŁĄCZNIE	10 010 623,96	17 532 303,26	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MGOPS w roku 2016 zdecydowanie zaakcentował dominację środków z budżetu państwa w ogólnym planie finansowym MGOPS.

10.4. POSTĘPOWANIA W RAMACH USTAWY PZP

Dla pełnej i prawidłowej realizacji zadań, ośrodek pomocy społecznej w roku 2016 przeprowadził postępowania wynikające z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.).

W wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego zostały zawarte następujące umowy:

- 28 grudnia 2016 r. została zawarta umowa z firmą **Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na przygotowanie i dostarczenie (dowóz) w dni nauki szkolnej, w okresach od dnia 16 stycznia 2017 r. do dnia 23 czerwca 2017 r. oraz od dnia 11 września 2017 r. do dnia 22 grudnia 2017 r. do szkół w gminie Więcbork (tj. do Zespołu Szkół w Pęperzynie, Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Jastrzębcu im. ks. Jana Twardowskiego, Szkoły Podstawowej im. Jana i Elżbiety Orzelskich w Runowie Krajeńskim, Zespołu Szkół w Sypniewie, Szkoły Podstawowej w Zakrzewku), gorących posiłków jednodaniowych, dla uczniów zamieszkujących na terenie gminy Więcbork.
- 28 grudnia 2016 r. została zawarta umowa z firmą **Restauracja-Bar "Pomorzanka" ul. Hallera 27, 89-410 Więcbork**, reprezentowaną przez Wiesławę Szyk i Jana Śliwińskiego na przygotowanie i dostarczenie (dowóz) w dni robocze, w okresie od dnia 2 stycznia 2017 r. do dnia 22 grudnia 2017 r. gorących posiłków jednodaniowych, dziennie dla ok. 35 osób - uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku przy ulicy Pocztowej 16.

MGOPS w Więcborku realizuje również **zamówienia na dostawy, usługi i roboty budowlane, których wartość nie przekracza 30 000 euro w oparciu o „Regulamin udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 30 000 euro”** wprowadzony Zarządzeniem Nr DO.021.35.2014 Dyrektora MGOPS w Więcborku z dnia 31 grudnia 2014 r.. Kurs euro do zamówień publicznych w 2016 r. określa Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. tj. 1 € = 4,1749 zł. Zgodnie z procedurami określonymi w w/w regulaminie w 2016 r. przeprowadzano:

- 67 postępowań** w trybie rozeznania rynku dla zamówień powyżej 7 000 € do 20 000 €;

2. **0 (zero) postępowań** w trybie zapytania ofertowego dla zamówień powyżej 20 000 € jednak nie przekraczających 30 000 €.

Większość zamówień publicznych w 2016 r. nie przekraczała szacunkowej wartości **7 000 €**, w związku z czym nie stosowano postanowień omawianego Regulaminu (*co umożliwia § 4 pkt 3 niniejszego regulaminu*). **Wydatki dokonywano w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem 2 zasad:**

1. uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
2. optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Nadmienia się, że ośmiokrotnie Dyrektor Ośrodka, na uzasadniony wniosek pracownika odpowiedzialnego za określone zadanie, wyraził zgodę na udzielenie zamówienia konkretnemu wykonawcy bez konieczności stosowania procedury określonej w Regulaminie udzielania zamówień, których wartość nie przekracza równowartości kwoty 30 000 euro (*co umożliwia § 4 pkt 24 omawianego regulaminu*).

10.5. SKARGI I WNIOSKI

W 2016 roku do MGOPS w Więcborku nie wpłynęła żadna skarga dotycząca pracy OPS.

10.6. KONTROLE

W roku 2016 Ośrodek Pomocy Społecznej poddany był zewnętrznej kontroli przez **Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy**, w zakresie:

1. prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest MGOPS oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.
2. ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu.
3. prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe.
4. wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości. Zaleceń pokontrolnych nie wydano.

11. POTRZEBY I PLANY W ZAKRESIE ŚWIADCZENIA POMOCY NA RZECZ MIESZKAŃCÓW GMINY NA ROK 2017

11.1. POTRZEBY NA ROK 2017

1. potrzeby szkoleniowe:

- 1.1. systematyczne doskonalenie zawodowe kadry OPS, w tym również próba zorganizowania superwizji dla pracowników socjalnych;

- 1.2. systematyczne podnoszenie kompetencji zawodowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1.3. doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi procedurę Niebieskiej Karty (interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemu).

2. potrzeby w zakresie remontów, modernizacji i adaptacji:

- 2.1. w celu realizacji założeń **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020**, w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), niezbędnym staje się **pozyskanie lokalu** na magazyn dla bezpiecznego i spełniającego wymogi sanitarne przechowywania i wydawania żywności w ramach programu PEAD,
- 2.2. w celu dostosowania pomieszczeń Świetlicy Środowiskowej USMIECH w Więcborku do wymogów Sanepid, niezbędnym jest **wyremontowanie dwóch łazienek i kuchni**.

3. potrzeby w zakresie podnoszenia jakości usług:

- 3.1. zabezpieczenie środków finansowych na **bieżącą i skuteczną** realizację zadań realizowanych przez MGOPS w Więcborku,
- 3.2. dalsza praca nad skuteczniejszymi metodami świadczenia **pracy socjalnej**,
- 3.3. doskonalenie zakresu i skuteczności **współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami**, w szczególności w zakresie interdyscyplinarnego rozwiązywania kwestii przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom,
- 3.4. podejmowanie działań zmierzających do rozwoju **wolontariatu** na rzecz mieszkańców gminy,
- 3.5. stworzenie na terenie gminy **mechanizmów pomocy w formie opieki długoterminowej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi**,
- 3.6. **rozwój i prowadzenie szeregu usług społecznych adresowanych do osób niesamodzielnych (w tym starszych i niepełnosprawnych)** wymagających opieki w miejscu zamieszkania lub w środowiskowych formach wsparcia, np. specjalistycznych *usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania (realizowanych np. przez pielęgniarkę, rehabilitanta)*; utworzenie *dziennego domu pobytu, uruchomienie pomocy sąsiedzkiej*. Wskazanym byłoby utworzenie również większej ilości *klubów seniora*, na obszarach wiejskich przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury,
- 3.7. rozważenie możliwości **zwiększenia ilości miejsc z 35 do 40 w Środowiskowym Domu Samopomocy w Więcborku** jak również zgłoszenie potrzeb w tym zakresie do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – Wydziału Polityki Społecznej,
- 3.8. inicjowanie przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Więcborku działań zmierzających do **poszerzenia obecnie funkcjonujących form zajęć wspierająco – aktywizujących dla osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym** – zmiana stereotypów i uprzedzeń dot. zaburzeń psychicznych,
- 3.9. rozwój działań na rzecz **organizowania społeczności lokalnej** wraz z skutecznym pozyskiwaniem środków finansowych (w tym również środków unijnych),
- 3.10. pozyskiwanie **lokalu/lokali na tworzenie mieszkań chronionych** dla osób starszych, niepełnosprawnych,
- 3.11. rozwój systemu wsparcia dla rodziny w środowisku lokalnym w formie **rodzin wspierających**;
- 3.12. pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań (*dof. do zatrudnienia asystentów rodziny, realizację zadań osłonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie*).

4. potrzeby w zakresie zmian organizacyjno-prawnych funkcjonowania jednostki:

uregulowanie **kwestii prawnej** korzystania z nieruchomości:

- ⇒ przy ul. Pocztovej 16 przeznaczony na potrzeby:

- Środowiskowego Domu Samopomocy w Więcborku (zalecenia pokontrolne z dnia 28 stycznia 2013 r. wydane przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, nr WPS.III.431.1.14.2012.JW/ARK);
- Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku.

⇒ przy ul. Mickiewicza 22a – siedziba MGOPS;

Obecny stan prawny uniemożliwia przeprowadzenie jakichkolwiek inwestycji.

5. **potrzeby w zakresie wyższego wynagradzania pracowników ośrodka pomocy społecznej, których uposażenia niejednokrotnie są zbliżone do wysokości sumy wypłacanych świadczeń klientom tut. ośrodka.**

11.2. PLANY NA ROK 2017

- 1) Przeprowadzenie monitoringu działań ujętych w **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Więcbork na lata 2014 – 2021** za 2016 r..
- 2) Efektywna realizacja działań wynikających z:
  - a) **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017** (w szczególności dalsze aktywne **wdrażanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**, w zakresie pracy z rodziną na rzecz utrzymania dziecka w rodzinie: powstawanie rodzin wspierających, rozwój działań interdyscyplinarnych, poszerzenie poradnictwa specjalistycznego);
  - b) **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Więcbork na lata 2017-2022** (w szczególności wzmocnienie działań i współpracy wszystkich służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
  - c) **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych Uzależnień w Gminie Więcbork na 2017 r..**
- 3) Opracowanie **Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020**.
- 4) W związku ze znaczną liczbą osób ubiegających się o świadczenia rodzinne i świadczenie wychowawcze, Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w okresie od sierpnia do października br., będzie przyjmował wnioski w sali szkoleniowej (siedziba MGOPS w Więcborku, dolny poziom, pokój nr 11), **przekształconym w Punkt Obsługi Klienta**,
- 5) Efektywne **aplikowanie o środki zewnętrzne** (ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wynikających ze *Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sępoleńskiego*) na realizację projektów zwiększających dostępność do różnorodnych usług społecznych. Nadmienia się, iż obecnie na liście podstawowej SORSO zostały ujęte trzy inicjatywy:
  - **Centrum Usług Społecznych** (wsparcie osób niesamodzielnych i ich otoczenia);
  - **Program Aktywności Lokalnej na terenie gminy Więcbork** (aktywizacja społeczno-zawodowa osób niezatrudnionych);
  - **Rozwój dostępności do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu gminy Więcbork** (wprowadzenie na terenie gminy w ramach pomocy sąsiedzkiej)
- 6) Wzbogacanie oferty grupowego wsparcia dla mieszkańców miasta i gminy Więcbork poprzez m.in. realizację różnorodnych **działań środowiskowych oraz instrumentów aktywnej integracji** (w szczególności społecznych i edukacyjnych).

12. ZAŁĄCZNIKI

12.1. WYKONANIE BUDŻETU MGOPS w WIĘCORKU w ROKU 2016

Rozdział	§	Wyszczególnienie	plan	wykonanie	%
OGÓŁEM			18 051 184,13	17 532 303,26	97,13
DZIAŁ 851 - OCHRONA ZDROWIA			250 800,00	246 574,13	98,32
85153	ZWALCZANIE NARKOMANII		10 622,00	10 606,88	99,86
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	2 112,00	2 096,88	99,28
	4300	Zakup usług pozostałych	8 510,00	8 510,00	100,00
85154	PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI		240 178,00	235 967,25	98,25
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	52 180,00	52 083,20	99,81
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	8 560,00	8 524,90	99,59
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 260,00	1 161,25	92,16
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	19 237,00	18 390,00	95,60
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	89 089,49	88 756,27	99,63
	4260	Zakup energii	5 500,00	4 425,62	80,47
	4270	Zakup usług remontowych	585,20	585,20	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	62 189,00	60 821,42	97,80
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 400,00	1 042,08	74,43
	4430	Różne opłaty i składki	177,31	177,31	100,00
DZIAŁ 852 – POMOC SPOŁECZNA			17 800 384,13	17 285 729,13	97,11
85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE		87 950,00	40 674,19	46,25
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	87 950,00	40 674,19	46,25
85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ		471 040,00	426 266,39	90,49
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	471 040,00	426 266,39	90,49
85203	OŚRODKI WSPARCIA		679 026,00	674 635,31	99,35
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	310,00	305,14	98,43
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	244 228,00	244 151,03	99,97
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	18 446,13	18 446,13	100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	50 841,00	50 777,87	99,88
	4120	Składki na Fundusz Pracy	4 872,00	4 862,22	99,80
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	56 526,43	56 526,43	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	161 552,71	161 240,34	99,81
	4260	Zakup energii	20 500,00	17 917,49	87,40
	4270	Zakup usług remontowych	27 150,00	26 676,41	98,26
	4280	Zakup usług zdrowotnych	357,00	357,00	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	75 976,00	75 341,32	99,16
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1 620,00	1 576,73	97,33
	4410	Podróże służbowe krajowe	500,00	310,47	62,09
	4430	Różne opłaty i składki	1 791,61	1 791,61	100,00
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	11 418,80	11 418,80	100,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2 936,32	2 936,32	100,00
85204	RODZINY ZASTĘPCZE		46 700,00	40 713,03	87,18
	4330	Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego	46 700,00	40 713,03	87,18
85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE		25 250,00	22 715,82	89,96
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	550,00	450,44	81,90
	4120	Składki na Fundusz Pracy	80,00	63,21	79,01
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12 675,00	12 310,00	97,12
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 285,00	782,67	60,91
	4300	Zakup usług pozostałych	10 660,00	9 109,50	85,45
85206	WSPIERANIE RODZINY		366 183,18	268 734,96	73,39
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	500,00	322,64	64,53
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	216 373,18	156 846,22	72,49
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	14 736,55	14 736,55	100,00

	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	45 258,00	31 178,69	68,89
	4120	Składki na Fundusz Pracy	8 186,00	4 085,84	49,91
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	46 056,00	31 950,00	69,37
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 778,59	3 745,53	99,13
	4280	Zakup usług zdrowotnych	350,00	245,00	70,00
	4300	Zakup usług pozostałych	6 400,00	4 390,11	68,60
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	2 400,00	2 400,00	100,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	8 400,00	6 342,81	75,51
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	7 843,48	7 843,48	100,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	5 901,38	4 648,09	78,76
85211	ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE		6 799 651,00	6 783 626,71	99,76
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	65,00	64,89	99,83
	3110	Świadczenia społeczne	6 666 324,51	6 650 307,24	99,76
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	74 505,00	74 504,22	100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	13 009,00	13 008,42	100,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy	1 826,00	1 825,37	99,97
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	16 895,09	16 895,09	100,00
	4280	Zakup usług zdrowotnych	280,00	280,00	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	9 418,86	9 413,94	99,95
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1 848,74	1 848,74	100,00
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 978,80	1 978,80	100,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	13 500,00	13 500,00	100,00
85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO		5 289 422,00	5 245 830,26	99,18
	3110	Świadczenia społeczne	4 896 506,00	4 878 099,40	99,62
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	168 700,00	146 065,22	86,58
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	11 776,65	11 776,65	100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	200 686,00	199 684,00	99,50
	4120	Składki na Fundusz Pracy	4 000,00	3 787,28	94,68
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 830,00	1 769,44	96,69
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4 558,04	4 558,04	100,00
	4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1 365,31	90,23	6,61
85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ		50 965,00	50 208,25	98,52
	4130	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	50 965,00	50 208,25	98,52
85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE		717 278,00	607 140,93	84,65
	3110	Świadczenia społeczne	717 278,00	607 140,93	84,65
85216	ZASIŁKI STAŁE		277 184,00	273 388,16	98,63
	3110	Świadczenia społeczne	277 184,00	273 388,16	98,63
85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ		2 362 049,00	2 260 275,11	95,69
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	7 000,00	4 936,37	70,52
	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 596 049,00	1 554 347,45	97,39
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	115 781,06	115 781,06	100,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	291 800,00	279 132,96	95,66
	4120	Składki na Fundusz Pracy	41 000,00	31 648,77	77,19
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	2 800,00	2 800,00	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	73 261,38	66 353,38	90,57
	4260	Zakup energii	17 200,00	11 516,74	66,96
	4270	Zakup usług remontowych	10 000,00	7 449,16	74,49
	4280	Zakup usług zdrowotnych	3 500,00	2 424,20	69,26
	4300	Zakup usług pozostałych	93 400,00	83 560,48	89,47
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	8 100,00	6 137,29	75,77
	4410	Podróże służbowe krajowe	16 000,00	14 133,38	88,33
	4430	Różne opłaty i składki	2 000,00	1 660,45	83,02
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	49 157,56	49 157,56	100,00

	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	11 000,00	8 281,66	75,29
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	24 000,00	20 954,20	87,31
85220		JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	3 355,95	3 355,95	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 695,00	1 695,00	100,00
	4260	Zakup energii	1 104,04	1 104,04	100,00
	4300	Zakup usług pozostałych	445,45	445,45	100,00
	4430	Różne opłaty i składki	111,46	111,46	100,00
85228		USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	73 270,00	73 270,00	100,00
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	72 195,00	72 195,00	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 075,00	1 075,00	100,00
85295		POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	551 060,00	514 894,06	93,44
	3110	Świadczenia społeczne	525 740,00	489 588,58	93,12
	4170	Wynagrodzenia bezosobowe	5 450,00	5 450,00	100,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	8 923,84	8 921,72	99,98
	4300	Zakup usług pozostałych	10 946,16	10 933,76	99,89

Źródło: opracowanie własne